Gjenpart

af

den Norske Regjerings underdanigste Indstilling af 17de November 1841 angaaende Propositions Fremsættelse for 10de ordentlige Storthing til en Lov om Bodsfængsel.

Chefen for Justits- og Politie-Departementet har underdanigst foredraget Følgende:

Efterat der i det Øiemed, i Strafanstalterne efterhaanden at faae istandbragt særskilte Soveceller for Fangerne saavelsom eensomme Fængsler, var paa Budgetforslaget for Skatteaarene fra 1ste Juli 1836 til 30te Juni 1839 blevet opført respective 1500 og 400 Spd. aarlig, fattede 4de overordentlige Storthing, uden at bevilge disse Beløb, den 2den Januar 1837 følgende Beslutning:

Den Norske Regjering anmodes om, at lade undersøge, hvorvidt det maatte være hensigtsmæssigt at anlægge Strafanstalter ogsaa for de grovere Forbrydere enten i det Hele eller for en Deel udenfor Fæstningerne, saaledes at ved deres Indretning tages det Hensyn, Omstændighederne i vort Land tillade, til de Forbedringer, saadanne Anstalter have erholdt i enkelte andre Lande, sigtende saavel til at lette og fuldstændiggjøre Bevogtningen, som til paa en mere tilfredsstillende Maade at befordre Opnaaelsen af det Øiemed, at forbedre Fangerne og at gjengive dem til Samfundet i en saadan Tilstand, at der kan haves Sandsynlighed for, at de ikke ville falde tilbage, samt at afskrække Andre fra Forbrydelser. Resultatet af disse Undersøgelser saavelsom Overslag over Bekostningerne ved Anlægget af saadanne Indretninger ønskes forelagt næste ordentlige Storthing.

I Anledning heraf blev, overeensstemmende med Departementets i Gjenpart vedlagte underdanigste Indstilling af 24de August s. A., ved Kongelig Resolution af 10de September næstefter befalet nedsat en Commission, bestaaende af General, Baron Wedel-Jarlsberg, Professor og Doctor medicinæ Holst, constitueret Expeditionssecretair i Revisions-Departementet Møinichen, Pladsmajor ved Agershuus Fæstning, Glad samt Stadsconducteur i Christiania Grosch, hvilken Commission det blev paalagt:

a) at afgive motiveret Betænkning om, hvorvidt det maatte være hensigtsmæssigt at anlægge Strafanstalter ogsaa for de grovere Forbrydere i det Hele eller for en Deel udenfor Fæstningerne, enten i Forbindelse med Strafanstalter for mindre grove Forbrydere eller særskilt; hvor saadanne Strafanstalter i saa Fald bør anlægges, hvorledes det Antal Strafarbeidsfanger, som fra Rigets forskjellige Districter bør paaregnes, bliver at fordele i samtlige Strafanstalter, samt efter hvilken Plan med Hensyn til Fangernes Classification og deres Beskjeftigelse i, eller muligens tildeels ogsaa udenfor Anstalterne — Bevogtningen, Bestyrelsen og Oeconomien m. V. saadanne nye Strafanstalter, som meldt, bør indrettes, saaledes at herved tages det Hensyn, Omstændighederne i vort Land tillade, til de Forbedringer, deslige Anstalter have erholdt i enkelte andre Lande, sigtende saavel til at lette og fuldstændiggjøre Bevogtningen, som til paa en mere tilfredsstillende Maade at befordre Opnaaelsen af det Øiemed, at forbedre Fangerne og at gjengive dem til Samfundet i en saadan Tilstand, at der kan haves Sandsynlighed for, at de ikke ville falde tilbage til Forbrydelser, samt at afskrække Andre fra Forbrydelser;

b) efter saadan Bygningsplan, som af Commissionen findes hensigtsmæssig, at affatte, eller i fornødent Fald ved Andre, mod nærmere bestemmende Godtgjørelse, at foranstalte affattet Tegninger af de nye Strafanstalter, som maatte antages at burde opføres, med tilhørende Beskrivelse og Overslag over Bygningsomkostningerne; samt

c) at afgive motiveret Betænkning angaaende paa hvor stort Tidsrum disse Arbeider passende kunne fordeles, i hvilken Orden de bør søges istandbragte, og hvorvidt herved bør begyndes, uden Hensyn til, om den nye Criminallov forud maatte være udkommen eller ikke.

Commissionen blev derhos naadigst bemyndiget til, ved directe Correspondence med Stiftsdirectionerne, Commandantskaberne, de civile Overøvrigheder og andre vedkommende Auctoriteter at forskaffe sig de Oplysninger, den maatte ansee nødvendige til Udførelsen af det Samme paalagte Hverv.

Foranlediget ved en fra Commissionen under 20de November 1837 indkommen underdanigst Forestilling blev, overeensstemmende med Departementets ligeledes i Gjenpart vedlagte underdanigste Indstilling af 9de Februar 1838, Professor Holst ved Kongelig Resolution af 20de s. M. naadigst paadraget i den næstpaafølgende April Maaned at tiltræde en Reise paa 4 a 5 Maaneder til Storbritannien, Paris, Belgien og Hamburg, for at gjøre sig bekjendt med de derværende Fængsler og den nyere Fange-

pleie, med stadigt Hensyn til det Commissionen paalagte Hverv, hvorhos den fungerende Udenrigsminister blev tillagt naadigst Befaling om, gjennem vedkommende Gesandtskaber, saavidt Omstændighederne tillode det, at medvirke til, at Professoren lettedes Adgang til paa vedkommende Steder at see og erfare, hvad han til Opnaaelse af sin Reises vigtige Diemed maatte ønske.

Efter i Løbet af Vintermaanederne at have forberedet sig til Reisen ved at gjennemgaae de hidkomne Værker af Fængsels-Literaturen, og efterat han med sine Medcommissairer paa Justitsdepartementets Approbation var kommen overeens om de vigtigste Puncter, paa hvilke han især burde have sin Opmærksomhed henvendt, begav Professor Holst sig herfra i Slutningen af April 1838 og kom tilbage henimod Midten af September Maaned. I Løbet af Sommeren besøgte Professoren ikke blot de i formeldte Kongelige Resolution anførte Lande og Stæder og undersøgte Fangepleiens Tilstand sammesteds; men, da han paa Reisen kom til den Overbeviisning, at det vilde være af særdeles Interesse og Vigtighed, tillige at blive bekjendt med de i den senere Tid indrettede Strafanstalter i Schweitz, som den Stat i Europa, hvor de nyere Systemer i længst Tid have været strengt udførte, og da han var bleven saa tidlig færdig med sine Undersøgelser i Storbritannien, Belgien og Frankrige, at han, uden at overskride den af Hans Majestæt bestemte Tid for den hele Reise og tillige uden at overskride det ham til Reisen tilstaaede Beløb, ogsaa kunde besøge Schweitz, — fandt han sig forpligtet til, endog uden at oppebie nærmere naadigst Befaling — hvilket Tiden ei tillod — at foretage Tilbagereisen fra Paris gjennem Schweitz og Tydskland. Angaaende de under Reisen gjorte Jagttagelser har Professor Holst afgivet en udførlig Beretning, der ved Siden af hans nærmere mundtlige Forklaringer har været benyttet under Commissionens Overveielser, — og som ligeledes medfølger nærværende underdanigste Indstilling. — Det bemærkes iøvrigt, at Udgifterne ved Reisen i Forbindelse med den Professoren tillagte Erstatning for Tab af privat Erhverv have udgjort tilsammen **1338** Spd. **88** ß. og saaledes været betydelig mindre, end oprindelig paaregnet at ville medgaae.

Da Commissionen fremdeles antog, at det til Fremme af det Anliggende, hvis forberedende Behandling var samme naadigst overdragen, maatte ansees af fortrinlig Vigtighed, at den offentlige Opinion med Interesse omfattede Gjenstanden, medens der var Grund til at troe, at Kjendskab til, samt Opmærksomhed for den nyere Tids Ideer og Forsøg i denne Materie hos os endnu kun i liden Grad var tilstede, indgav den under **8**de December **1838** en Forestilling til Departementet, hvori den — foruden at fremstille de forskjellige Omstændigheder, som deels gjorde det umuligt for samme saa betimeligen at tilendebringe de den naadigst paalagte Arbeider, at Resultaterne kunde forelægges det i **1839** sammentrædende **9**de ordentlige Storthing, og deels efter Commissionens Anskuelse, endog afseet fra hiin Umulighed, gjorde det utilraadeligt allerede da at lægge sidste Haand paa Verket — androg om, at der maatte bevirkes stillet til sammes Disposition et passende Beløb, for at den derved kunde sættes istand til at besørge nogle af de bedste i det franske, engelske og tydske Sprog udkomne mindre Skrifter angaaende Fængselsvæsenet og enkelte Uddrag af større og mere omfattende Verker over samme Materie oversatte paa vort Sprog og i Trykken udgivne, for derved at bane Sagen Indgang hos Almeenheden.

I Anledning heraf blev det, overeensstemmende med Departementets i Gjenpart vedlagte underdanigste Indstilling af **26**de Februar **1839**, ved Kongelig Resolution af **13**de Marts næstefter naadigst bestemt:

1) at Commissionen naadigst bemyndiges, til at besørge et Udvalg af nyere Skrifter angaaende Fangepleien og Strafanstalterne i fremmede Stater, i Oversættelser gjort tilgjængeligt for den norske Almeenhed til en af Commissionen fastsat moderat Priis, samt at der bliver at tilstille Justits- og Politie-Departementet et passende Antal Exemplarer af disse Oversættelser til gratis Omdeling til vedkommende Embedsmænd og Andre;

2) at de hertil medgaaende Omkostninger maae indtil et Beløb af ialt **600** Spd. som en tilfældig Udgift udredes af Statscassen, og

3) at Justits- og Politie-Departementet naadigst bemyndiges til at meddele **9**de ordentlige Storthing gjennem dets Præsidentskab en Gjenpart af nærværende underdanigste Foredrag.

Ligesom Departementet under **26**de Marts næstefter opfyldte det samme under No. **3** givne naadigste Paalæg, saaledes har Commissionen besørget efterhaanden oversatte og i Trykken udgivne **10** Hefter, hvert paa **2** a **7** Ark, under Titel: "Udvalg af fremmede Forfatteres Skrifter angaaende Fængsler og Fangepleie, i Norsk Oversættelse". Af disse ere **150** Exemplarer af hvert blevne tilstillede Departementet og af samme i Henhold til Resolutionens **1**ste Post gratis uddeelte til Strafanstalternes Bestyrere, Overøvrighederne m. Fl.

Imidlertid søgte Commissionen med al mulig Iver at fremme Tilendebringelsen af dens Hverv, og afgav under **15**de Juli sidstleden sin Beretning og Indstilling i Sagen, hvilken, efter Departementets Anmodning i Skrivelse af **27**de Mai næstfør, af Commissionen er besørget udgiven i Trykken, og hvoraf man herved underdanigst tillader sig at fremlægge et Exemplar. Paa Grund af Vidtløftigheden af dette Commissionens Arbeide, der udgjør over **700** trykte Sider, har Departementet ikke troet her at burde indtage samme enten **in extenso** eller extractviis, men blot at give en sammentrængt Oversigt over dets Indhold.

Efterat Commissionen i første Afsnit har givet en nøiagtig og detailleret Fremstilling af Rigets Strafanstalters nærværende Tilstand saavel i Almindelighed som for hver enkelt Anstalts Vedkommende og derhos meddeelt en Oversigt over vor Strafanstalt-Statistik for Tidsrummet fra **1828** til **1839** og tildeels for **1840**, gaaer den i Slutningen af samme (Capitel **31** og **32**) over til at udhæve de væsentligste Mangler ved Strafanstalterne og Fangebehandlingen samt den deraf flydende Nødvendighed af en Reform. Indstillingens andet Afsnit behandler i **10** Capitler de nyere Fængselssystemers og navnlig Auburnsystemets og Philadelphia- eller Pennsylvania-Systemets Opkomst og Udvikling, de derefter indrettede Strafanstalters Bestyrelse og Indretning, de efter samme stedfindende Benaadninger, Systemernes Virkninger i hygienisk, moralsk og oeconomisk Henseende, Forholdet af Straffetiderne efter de forskjellige Systemer, Philadelphiasystemets Anvendelighed paa meget lange Straffetider, paa den yngre Alder o. s. v. samt

endelig de i Forbindelse med Strafanstalterne i nogle fremmede Lande staaende Tilflugtsteder, Patronatselskaber for løsladte Fanger, Asyler for Smaabørn og Instituter for forvildede ældre Børn. I tredie Afsnit meddeler Commissionen sin paa de tvende foregaaende Afsnit byggede Plan til en Reform af Norges Strafanstalter og Fangepleie. Efter i 1ste Capitel at have udviklet, at man hverken i vore nærværende Strafanstalter eller andre, især med Hensyn til Localerne, bedre indrettede vil ved Classification kunne opnaae Maalet, men at hertil individuel Affondring er absolut fornøden, opstilles i 2det Capitel en Sammenligning mellem de 2de fornævnte Hovedsystemer, det auburnske og det philadelphiske, hvilken tilfulde viser, at hiint er meget sammensat, udfordrer jevnlige Correctioner og dog ikke fuldstændig kan gjennemføres, medens dette er simpelt og let at opretholde. I det 3die og 4de Capitel fortsættes Sammenligningen med Hensyn til Systemernes Intensitet og moralske Virksomhed, Sikkerhed mod Fangernes Undvigelse, deres Underviisning, Arbeidsdriften, Forberedelse af Forbrydernes Gjenindtrædelse i Samfundet og Opfordring til Angivelse af Forbrydelser, hvorefter Commissionen i det 5te Capitel ubetinget erklærer sig for Philadelphiasystemet og nærmere udhæver dettes overveiende Fordele samt i det paafølgende 6te Capitel paaviser, hvorledes vore specielle Forholde ingen Hindring medfører mod dets Indførelse. De to følgende Capitler (7de og 8de) omhandle Forholdet mellem Straffetiderne efter Philadelphiasystemet, Auburnsystemet og det gamle System samt Philadelphiasystemets Anvendelighed saavel i kortere som længere Straffetider og med Hensyn til alle saavel Straf- som Varetægtsfanger af forskjelligt Kjøn og Alder. Fra 9de til 12te Capitel inclusive meddeles Reglerne for Arbeidsdriften i de paatænkte Bodsfængsler, disses hele Indretning, Oeconomie og Bestyrelse, hvorefter Commissionen i det 13de Capitel opstiller en Calcul over Antallet af Fanger af de forskjellige Kjøn, som for Rigets Bodsfængsler bør paaregnes, og hvor stor Deel af dette Antal, ethvert Amt kan antages at ville levere. Det paafølgende 14de Capitel indeholder Forslag til de nye Bodsfængslers Antal og Beliggenhed samt den Orden, hvori, og det Tidsrum, inden hvilket, de bør søges istandbragte. Efter dernæst i det 15de Capitel at have givet en Udsigt over Fængselsbygningsvæsenets gradvise Fremgang og de nyere Systemers og navnlig Philadelphiasystemets Fordringer i denne Henseende, meddeles i Capitlerne 15 til 19 Planer med Beskrivelse til et Bodsfængsel for 500 Mandsfanger ved Christiania og Antydning af Planerne til de foreslaaede 6 øvrige, alt ledsaget af Tegninger. Det 20de Capitel indeholder derefter Overslag over Omkostningerne ved de foreslaaede 7 Bodsfængslers Opførelse samt en omtrentlig Beregning af de aarlige Udgifter ved samme til Lønninger, Fangernes Underholdning m. V.; i det 21de Capitel godtgjøres Nødvendigheden af nye Lovbestemmelser i Anledning af Strafanstalternes Reform, hvorefter i 22de og 23de Capitel meddeles Udkast til en Lov om Bodsfængsler. I det 24de og sidste Capitel har endelig Commissionen foruden nogle Slutningsbemærkninger fremsat følgende underdanigste Indstilling:

At Norges Strafanstalter og Fangebehandling maae bevirkes undergivne en fuldstændig Reform efter Philadelphiasystemets Grundsætninger, saaledes som disse af Commissionen ere udviklede og fremstillede, og at det navnlig for Tiden i dette Øiemed naadigst maa bestemmes,

a) at der skal forelægges det i Aaret 1842 sammentrædende 10de ordentlige Storthing naadigst Proposition til en „Lov om Bodsfængsel" — forsaavidt Sagen kommer under Behandling uden Forbindelse med Forslaget til en „Lov angaaende Forbrydelser", omtrent overeensstemmende med det af Commissionen i Indstillingens 3die Afsnit 22de Capitel underdanigst meddeelte Udkast, men, forsaavidt ogsaa naadigst Proposition i Anledning af sidstnævnte Forslag maatte besluttes bemeldte Storthing forelagt, og forudsat at dette Forslag i saa Fald omformes i det Væsentlige paa den i 23de Capitel antydede Maade, da omtrent overeensstemmende med Commissionens i samme Capitel indtagne forandrede Udkast; og

b) at de fornødne Summer til Opførelse og Indredning af et Bodsfængsel ved Christiania for 500 Mandsfanger, overeensstemmende med de medfølgende Tegninger, med dertil hørende, ligeledes medfølgende og i 3die Afsnits 16de, 17de, 18de og 20de Capitler, tildeels i Udtog, meddeelte Beskrivelse og Overslag, blive at opføre paa den 10de ordentlige Storthing forelæggendes naadigste Budgetproposition.

Ved underdanigst at forelægge Hans Majestæt denne Indstilling til naadigst Afgjørelse, har Departementet for dets Vedkommende kun lidet at bemærke eller tilføie, idet man baade finder Sagen af Commissionen behandlet med en Udførlighed og Nøiagtighed samt drøftet med en Sagkundskab og Skarpsindighed, der ikke lader Noget tilbage at ønske med Hensyn til dens fuldstændige og klareste mulige Belysning, og man derhos i alt Væsentligt maa tiltræde de af Commissionen udtalte Anskuelser saavelsom de Resultater, hvortil den er kommen. Det er saaledes efter Departementets bedste Overbeviisning af Commissionen klarligen godtgjort, at Rigets nuværende Strafanstalter endnu, uanseet de ikke uvigtige og med betydelige Omkostninger forbundne Forbedringer, som derved Tid efter anden i de senere Aar ere foretagne, saalangt fra fyldestgjør de Fordringer, som med Nødvendighed flyde af Straffens Øiemed, at dette tvertimod for en stor Deel ligefrem modvirkes; at de Mangler, hvoraf vore Strafanstalter lide, som grundede i selve deres Organisation, ikke lade sig afhjælpe ved nogen partiel Forandring eller Forbedring, om end de locale Forholde og Omstændighederne iøvrigt vilde tillade en saadan; at en radical Reform er uomgængelig fornøden, samt at det er af paatrængende Vigtighed, at denne Reform snarest muligt iværksættes, og at som Følge heraf nye Strafanstalter indrettes, saasnart det paa nogen Maade lader sig gjøre. Hvad dernæst angaaer Spørgsmaalet om hvilket af de nyere Straffængsels-Systemer, der bør lægges til Grund for Reformen, enten det saakaldte auburnske System, ifølge hvilket Fangerne om Natten ere aldeles affondrede fra hverandre og om Dagen under deres Fællesarbeide forbudne enhver indbyrdes Meddelelse, eller det philadelphiske System, der medfører Fangernes absolute Affondring fra hverandre baade Nat og Dag, eller noget af disse Systemer med en eller anden Modification, som t. Ex. efter det saakaldte Genfersystem, — der er det auburnske System forenet med Classification af Forbryderne — er det i andet Afsnit af Commissionens Indstilling oplyst, at Auburnsystemet for endeel Aar siden ubetinget gaves Fortrinet, men efter de senere vundne Er-

faringer saavelsom efter selve Systemernes Grundbeskaffenhed synes der ikke længere at kunne næres nogen grundet Tvivl om, at Philadelphiasystemet bør foretrækkes, og har Commissionen saa udtømmende og med saamegen Klarhed udviklet dette og derhos saa fuldkommen imødegaaet de Betænkeligheder, som mod Systemets Indførelse her i Landet maatte kunne anføres, at Departementet Intet dertil veed at føie, ligesom man med Commissionen maa være aldeles enig i, at Fordelene ved Strafanstalternes Indretning efter Philadelphiasystemet ere saa overveiende, at de forholdsviis ikke ubetydelig større Bygningsomkostninger, som dertil udfordres, ei bør komme i nogen afgjørende Betragtning, om det end ikke maatte ansees temmelig uvivlsomt, at dette større Udlæg fuldkommen vil indvindes ved de Besparelser, hvortil Systemet vil lede, efterat det er kommet i Virksomhed. Ved Beregningen af det Antal Fanger, hvortil de nye Strafanstalter bør indrettes, har Commissionen taget Hensyn saavel til den stedse stigende Forøgelse i Fangetallet, der fremdeles indtil Reformen er istandbragt maa paaregnes, som til den Indflydelse i modsat Retning, der maa tillægges den forventende nye Criminallov, samt den successive Istandbringelse af philadelphiske Fængsler, og har Commissionen antaget, at de nye Strafanstalter, for at være tilstrækkelige til nærværende Aarhundredes Udgang, bør kunne rumme **2100** eller af Hensyn til de for samme udarbeidede Planer **2115** Fanger. Det maa vistnok erkjendes, at den Calcul, hvorpaa dette Resultat er bygget, kun kan være høist usikker, men ligesom dette nødvendig er en Følge af Sagens Natur, saaledes finder Departementet, der ikke seer sig istand til at opstille nogen mere paalidelig Beregning, med Hensyn til Commissionens Resultat Intet at bemærke, hvilket ligeledes er Tilfældet med Hensyn til Antallet og Størrelsen af Fængslerne, samt de Steder, hvor de ere foreslaaede anlagte, nemlig:

ved Christiania	for **500**	Mandsfanger	
— Arendal	— **342**	Do.	
— Lillehammer	— **303**	Do.	
— Christiania	— **238**	Qvindefanger	
— Bergen	— **252**	Mands- og	**59** Qvindefanger
— Trondhjem	— **267**	—	— **72** —
— Tromsøe	— **51**	—	— **31** —

Disse **7** Bodsfængsler ville efter det af Commissionen forfattede Overslag koste tilsammen omtrent **1,537,796** Spd., som fordeelte paa det Antal Fanger, de skulle kunne rumme, i Gjennemsnit udgjør, omtrent **727** Spd. for hver Fange. Commissionen har derhos anseet det hensigtsmæssigt, at Fængslerne, i den Orden, hvori de ovenfor ere anførte, opføres i et Tidsrum af **20** Aar, saa at den aarlige Udgift af Statscassen til dette Øiemed i disse Aar vilde udgjøre omtrent **76,889** Spd. aarlig, hvorved dog maa bemærkes, at ifølge Sagens Natur neppe i nogen enkelt Budgettermin netop dette Beløb vil blive at paaregne. Forøvrigt bemærkes, at i Overslaget Intet er opført til Indkjøb af de fornødne Byggetomter, men ligesom Staten formeentlig paa flere Steder vil kunne afgive disse, saaledes vilde i al Fald de Summer, der indkomme ved de nuhavende Bygningers Salg, vistnok være mere end tilstrækkelige til at dække de hertil medgaaende Omkostninger. Med Hensyn til hvorvidt der maatte være Anledning til Nedsættelse i Overslaget enten ved en Forandring i Planerne eller i andre Maader, tillader Departementet sig underdanigst at bemærke, at en Afvigelse fra de efter de bedste fremmede Mønstere og efter den nøieste Grandskning affattede Planer maa i det Hele ansees utilraadelig, da endog tilsyneladende uvæsentlige Afændringer i samme lettelig ville knne medføre skadelige og endog Systemets Øiemed nedbrydende Følger.

Derimod tør der formeentlig være Haab om, at Priserne paa ikke faa Bygningsartikler, saavelsom ogsaa Arbeidslønnen ville, som Følge af vore Penges Forbedring, kunne ventes noget lavere, ligesom ogsaa den ved det første Fængsels Opførelse vundne Erfaring rimeligviis vil lede til Besparelser i Udgifterne ved de Øvrige. Disse Data ere imidlertid altfor ubestemte til at man derpaa vover at bygge nogen Nedsættelse i Overslaget. Da heller ikke Tugthusenes Capitaler, som man i det omhandlede Øiemed maa være berettiget til at anvende, ere af den Betydenhed, at de kunne komme i synderlig Betragtning, troer Departementet i det Hele at burde holde sig til hiint. Man erkjender tilfulde, at det paaregnede Beløb er særdeles betydeligt, og at dets Anvendelse paa en Tid, da der i saa mange andre Retninger gjøres Krav paa Statscassen, kan vække Betænkelighed. Ligesom imidlertid det heromhandlede Øiemed i Vigtighed maa sættes saare høit, saaledes nærer Departementet for sit Vedkommende den Overbeviisning, at den norske Nation, der tidligere under høist mislige oeconomiske Forholde har gjort Opofrelser af langt større Betydenhed, ikke vil mangle Evne til, uden Tilsidesættelse af andre vigtige Øiemed, at bære de med Strafanstalternes Reform forbundne Omkostninger, hvoraf selv den nærværende Slægt tør ventes at ville nyde godt, men som i al Fald for en nær Efterslægt vil bære de rigeligste Frugter.

Udredelsen af de aarlige Udgifter, som ved de foreslaaede Bodsfængsler ville udfordres til Fangernes Underholdning, Beklædning, Embedsmænds og Betjentes Lønninger m. V., og hvilke af Commissionen efter et løst Overslag ere ansatte til **222,467** Spd. aarlig, antager Departementet at ville vække mindre Betænkelighed; thi vel ville de i ethvert Fald blive meget betydelige og navnlig efter Commissionens Overslag udgjøre omtrent **111** Spd. for hver Fange, medens denne efter de af Commissionen anstillede Undersøgelser og Beregninger i de sidste **12** Aar i Gjennemsnit alene har paaført det Offentlige en Udgift af circa **59** Spd. aarlig; men ligesom flere af de i Commissionens Calcul opstillede Udgiftsposter formeentlig betydeligen ville kunne reduceres, saaledes maa det ikke tabes af Sigte, at under Bibeholdelse af vore nærværende Strafanstalter vilde Fangetallet — uanseet den betydelige Formindskelse, som den nye Criminallov deri vil medføre — efter al Rimelighed paa den i Commissionens Forslag tilsigtede Tid være dobbelt saa stort som nu, og Udgifterne saaledes endog større efter det gamle end efter det nye System, hvortil endnu kommer, at Commissionen aldeles Intet har troet at burde opføre som Udbytte af Fangernes Arbeide, uagtet det neppe kan betvivles, at endog et ikke ringe saadant i Tidens Længde maa og vil kunne erholdes.

Departementet finder saaledes i det Hele ikke Grund til at nære nogen overveiende Betænkelighed ved underdanigst at foreslaae Philadelphiasystemets Indførelse her i Riget, og der vil efter Departementets Anskuelse saaledes kun være Spørgsmaal om, hvorledes og i hvilket Tidsrum denne vore Strafanstalters Reorganisation bør iverksættes. Finantsdepartementet, hvis Betænkning man har indhentet angaaende hvorvidt Statscassens Ressourcer maatte tillade Atholdelse af de ved de nye Fængslers Opførelse og Indredning forbundne Omkostninger, har, under Forudsætning af, at man ved det foreslaaede Fængselssystem forventer at kunne opnaae de tilsigtede Fordele, yttret den Formening, at Istandbringelsen af samtlige de Bodsfængsler, der udkræves, er af den Vigtighed, at man ikke bør indskrænke sig til for Storthinget at foreslaae, at der bevilges en Sum til Udredelse i de **3** Aar fra **1**ste Juli **1842** til **1**ste Juli **1845** til Opførelse af et enkelt saadant Fængsel, men at man istedet derfor bør foreslaae, at den Sum, der i det Hele udkræves til samtlige paaregnede Bodsfængsler i Riget, paa eengang bevilges saaledes, at dens Anvendelse overdrages Kongen, hvem det da maa blive magtpaaliggende at lade opføre Fængsler paa ethvert Sted især, saasnart som Omstændighederne tillade det, i hvilket Tilfælde det vil blive nødvendigt at tilveiebringe denne Sum ved Optagelse af et Statslaan.

Uagtet Departementet ikke nærer nogen Tvivl om de foreslaaede Bodsfængslers Hensigtsmæssighed til Diemedets Opnaaelse, og uagtet man efter det ovenfor Anførte anseer en gjennemgribende Reform i vort Strafanstaltsvæsen endog paatrængende nødvendig, troer man dog ikke underdanigst at kunne tiltræde Finants-Departementets Anskuelse, i hvilken Henseende man underdanigst skal tillade sig at bemærke Følgende: Ligesom Commissionen, endog uden Hensyn til de oeconomiske Hindringer herfor, ikke har anseet det hensigtsmæssigt, at samtlige Fængsler paa eengang opføres, idet man derved vilde udsætte sig for en stor Resico formedelst Savnet af et tilstrækkeligt Antal Mænd, udrustede med den techniske Dygtighed og specielle Indsigt i Fængselsbygningsfaget, som et Philadelphiafængsels Opførelse forudsætter, og ialfald vilde berøve sig al Adgang til at benytte de Erfaringer, som med ethvert istandbragt nyt Fængsel ville være vundne, saaledes finder Departementet det ogsaa af andre Grunde utilraadeligt, samtidig at paabegynde Opførelsen af samtlige Strafanstalter. Det vilde nemlig da blive nødvendigt at sysselsætte saa mange Haandværkere og at anskaffe en saadan Masse Bygningsmaterialier, at disses Priis saavelsom Arbeidslønnen sandsynligviis vilde stige til en uforholdsmæssig Høide til betydeligt Tab saavel for det Offentlige som for private Entrepreneurer, ligesom rimeligviis fra Landdistricterne vilde tillokkes en Mængde Arbeidere, hvoraf en stor Deel ved Arbeidets Ophør ville blive brødløse. Man troer heller ikke underdanigst at burde lade den Omstændighed være uberørt, at det, under Forudsætning af, at man bestemte sig for en samtidig Opførelse af de projecterede Bodsfængsler, vilde blive umuligt her i Landet at erholde forfærdiget en Mængde af de til Fængslernes Bygning og Indretning nødvendige Gjenstande, i hvilken Henseende man specielt skal tillade sig at paapege det særdeles store Qvantum saavel af støbt som smeddet Jern, der til Fængslerne er paaregnet. Til Forfærdigelse heraf savnes endnu ved vore Jernverker de nødvendige Indretninger og Redskaber, men det er naturligviis at vente, at disse ville blive tilveiebragte, naar vedkommende Verkseiere kunne paaregne en saa stor Affætning som til Bodsfængslerne. Til de saaledes anførte Grunde kan endnu føies den Betragtning, at den paatænkte Reform er langt meer paatrængende, idetmindste med Hensyn til de fleste Districter, for hvilke Bodsfængslet i Christiania er foreslaaet opført, end i de øvrige.

Justitsdepartementet antager saaledes, at det vil være tilstrækkeligt, at der overeensstemmende med Commissionens Indstilling i Budgetterminen fra **1**ste Juli **1842** til **1**ste Juli **1845** erholdes til Disposition de fornødne Midler til Opførelsen af det foreslaaede Bodsfængsel for **500** Mandsfanger ved Christiania, hvortil er calculeret at ville udfordres en Sum af **334,020** Spd., hvorhos Departementet anseer det rettest, at det først, naar underdanigst Indstilling affattes angaaende den næste Storthing forelæggende Kongelige Proposition om Statens Indtægter og Udgifter i bemeldte Tidsrum, bliver taget under Overveielse, paa hvilken Maade Summen bør skaffes tilveie.

Som ovenfor underdanigst paapeget, har Commissionen tillige meddeelt **2**de Udkast til en Lov om Bodsfængsel, eftersom denne Sag maatte komme under Behandling i Forbindelse med Forslaget til en Lov om Forbrydelser eller uden samme, idet Commissionen er gaaet ud fra, at en Reform i vort Strafanstaltsvæsen i Philadelphiasystemets Aand ikke kan iværksættes uden at være foreskreven ved Lov, da baade Straffens Intensitet derved i høi Grad forøges, og derhos vore gjældende Lovbestemmelser i flere Dele slutte sig til Strafarbeidets nuværende Indretning. Ligesom Departementet heri maa være enigt med Commissionen, saaledes maa det formeentlig ogsaa billiges, naar Commissionen antager, at Tilveiebringelsen af en saadan Lov bør være det første Skridt, som i Sagen foretages, og at det vilde være mindre rigtigt at gjøre Begyndelsen alene med Erhvervelse af den fornødne Pengebevilling til eet Bodsfængsel og med dettes Istandbringelse, da man derved vilde foregribe Lovgivningsmyndigheden og indirecte tvinge denne til senere hen at udfærdige en Lov i det Systems Aand, hvorefter Fængslet var indrettet. Maa det saaledes ansees afgjort, at et Lovbud i denne Henseende bør emanere, maa det formeentlig ogsaa erkjendes, at dette bør indeholde Bestemmelse angaaende alle de Puncter, hvorpaa Straffens Styrke, moralske Virksomhed og øvrige Eiendommeligheder væsentligen beroer, hvorimod Udfærdigelsen af alle nærmere i Detaillerne indgribende Forholdsregler og navnlig af Instructioner for Fængslernes Functionairer og Betjente samt af Reglementer for de forskjellige Grene af Forvaltningen formenes at burde være overladt Regjeringen.

De af Commissionen meddeelte **2**de Lovudkast indeholde først en almindelig Bestemmelse om, at Indsættelse i Bodsfængsel med Enkeltceller for hver Fange skal træde istedetfor Hensættelse til Fæstnings- og Tugthuusarbeide, og opstille derefter Regler angaaende Fangelocalernes Beskaffenhed, Fangernes Stilling og Vilkaar i Almindelighed, deres Udførelse til Bevægelsesplads og Bad, de nyindkomne Fangers Behandling, Fangernes Arbeidsdrift, Bespiisning, Beklædning m. M., deres Revselse for Disciplinairforseelser, Bodsfængslets Bestyrelse og sammes Embedsmænd, Officianter og Betjente, angaaende Sundheds- og Sygevæsenet samt Fangernes Underviisning og aandelige Pleie, angaaende Fængslets Inspection og dem, som iøvrigt bør have Adgang til Fangecellerne, fremdeles Bestemmelse om, at de fornødne nærmere Forskrifter,

Reglementer og Instructioner udfærdiges af Kongen eller den Auctoritet, han dertil forordner; at Hendømmelse til Bodsfængsel skal tage sin Begyndelse i de forskjellige Dele af Riget, efterhaanden som Bodsfængsler for samme blive istandbragte, og Kongelig Kundgjørelse herom er udfærdiget, samt endelig Reglerne om Straffetidernes Reduction fra det ældre til Bodsfængsels-Systemet. I Forbindelse hermed har Commissionen paapeget de Forandringer, som den, under Forudsætning af at Forslag til en Lov om Forbrydelser, væsentligen overeensstemmende med det 9de ordentlige Storthing naadigst forelagte, paany agtes fremsat, har antaget at burde foregaae i samme som Følge af Bodssystemets Indførelse.

Departementet kan imidlertid ikke i sidstnævnte Henseende tiltræde Commissionens Anskuelse, og har derfor heller ikke i det Udkast til en Lov om Forbrydelser, som man i en anden underdanigst Indstilling af D. D. har tilladt sig at andrage paa, naadigst maatte blive forelagt næste Storthing, troet at burde foretage de af Commissionen paapegede Forandringer. Da Bodsfængselssystemet nemlig i intet Tilfælde kan ventes, forinden efter flere Aars Forløb at ville komme til Anvendelse, kan det ikke i nogen Maade ansees nødvendigt, at Criminalloven, ifald den, som forhaabentlig vil skee, paa næste Storthing emanerer, affattes i Overeensstemmelse dermed. Dette vilde derhos kræve en nøiere Undersøgelse og Drøftelse, som Commissionens Tid og Leilighed ikke har tilladt den at anstille, ligesom den laae udenfor dens Hverv, og kunde saaledes lettelig foranledige, at Udgivelsen af hiin saa særdeles vigtige Lov yderligere forhaledes, medens der med Hensyn til Strafanstalternes Reform Intet vilde være vundet. Hertil kommer den efter Departementets Formening ikke uvigtige Betragtning, at man med Hensyn til Reductionen af Straffetiderne efter det ældre System til Straf af Bodsfængsel endnu savner al Veiledning fra fremmede Landes Exempel, ligesom denne Side af Sagen i sig selv er saa vanskelig og vigtig, at den fordrer det nøieste Overlæg, medens den derhos saa nylig er bragt paa Bane hos os, at den ikke har kunnet være bleven gjort til Gjenstand for offentlig og almindelig Discussion. Man kan saaledes umulig Andet end vinde ved at udsætte med at fatte de i denne Henseende fornødne Bestemmelser, saalænge det uden Skade kan skee. Idet Departementet i Henhold hertil maa erklære sig for det første af det af Commissionen gjorte Lovudkast, antager man tillige, at dettes §§ **17**, **18** og **19**, der handle om Straffenes Reduction efter den nugjældende Lovgivning, bør udgaae; deels med Hensyn til hvad man nys ovenfor underdanigst har tilladt sig at anføre, og deels fordi, som meldt, den nye Criminallov tør ventes at ville emanere paa næste Storthing. Derimod vil Departementet istedetfor disse §§ underdanigst foreslaae Optagelsen af følgende Bestemmelser: "Naar Bodsfængslernes Istandbringelse her i Riget i fornøden Grad er fremadskredet, skal det ved Lov bestemmes, fra hvilken Tid Afbenyttelsen af de nye Strafindretninger skal begynde, samt nærmere foreskrives, i hvilke Tilfælde og i hvilke Tidsrum Bodsfængselsstraffen skal anvendes for Forbrydelser". Bifaldes dette, vil det være nødvendigt, at § **1** undergaaer en ubetydelig Redactionsforandring. Forøvrigt finder Departementet i det Væsentlige Intet at erindre mod Commissionens fornævnte Udkast, naar undtages den i Slutningen af § **12** givne Forskrift om, at "Confirmation og Meddelelse af Alterens Sacramente skal foregaae i vedkommende Fanges Celle". Commissionen har vel begrundet denne Bestemmelse derved, at de Tilfælde, hvori Fangerne maae forlade deres Celler, efter Systemets Principer ikke letteligen bør udstrækkes udenfor den rene Nødvendighed, men skjønt dette vistnok maa indrømmes, flyder dog formeentlig heraf ikke, at de ovennævnte vigtigste religieuse Handlinger bør foregaae i den samme Celle, hvor Fangerne arbeide og i det Hele forrette alle deres naturlige Fornødenheder. Det religieuse Princip danner et saa vigtigt, ja næsten afgjørende Moment i Bodsfangernes hele Behandling, at hvad der staaer i dets Tjeneste og til dets Befordring ikke lettelig bør undlades eller foregaae paa en Maade, som idetmindste tildeels vil nedbryde dets Øiemed. At dette virkelig vil blive Tilfældet, naar de fra den lavere og mere udannede Classe udgaaende Individer, som i Regelen ville danne Fængslernes Befolkning, i deres daglige Omgivelse skulle foretage de høitideligste Religionshandlinger, er formeentlig klart, da man hos disse Personer ikke tør forudsætte en saadan Begrebernes Udvikling, at selve Handlingen uden Hensyn til Stedet, hvor den foregaaer, behørigen kan vække deres Andagt. Departementet er derfor tilbøieligt til at ansee de Ulemper, der ere forbundne med, at Fangen ved disse Leiligheder forlader sin Celle, for et mindre Onde end den Fare, man udsætter sig for, at disse vigtige Handlinger ikke ville have den Indvirkning paa Forbryderens Sind og efterlade sig et saa varigt Indtryk, som naar de foretages i et særskilt dertil indrettet Locale. Departementet formener saaledes, at et saadant bør haves, og at Confirmation samt Meddelelse af Alterens Sacramente der bør foregaae, medmindre vedkommende Fanges Helbredstilstand herfor maatte være til Hinder. Som Følge heraf tillader Departementet sig underdanigst at foreslaae, at det anførte Sted i Udkastets § **12** forandres derhen, at det kommer til at lyde saaledes: "Confirmation og Meddelelse af Alterens Sacramente skal i Almindelighed foregaae i en særegen dertil indrettet og paa passende Maade udstyret Celle" — og at der i Udkastets § **3** bliver at optage den fornødne Henviisning til § **12**.

Fremdeles har man troet, at § **13** burde redigeres noget anderledes, end af Commissionen foreslaaet, at der blandt de Personer, der ere undtagne fra at beskikkes til Medlemmer af Inspectionen for et Bodsfængsel, bør, i Henhold til L. **12**te September **1818** § **34**, optages Høiesterets ordinaire Medlemmer.

Til Slutning troer Departementet ei at burde lade uberørt, at man ligesaalidt som Commissionen har været uopmærksom paa Vigtigheden af, at ogsaa Arrestlocalerne undergaae en Reform og indrettes saaledes, at de der hensiddende Fanger ei komme i nogen Berørelse med hinanden, men da denne Sag udkræver særskilte nøiagtige Undersøgelser og forskjellige forberedende Skridt, som ville medtage længere Tid, vilde det formeentlig være utilraadeligt derefter at udsætte med Strafarbeidsanstalternes Reform, der baade burde ansees som den meest paatrængende, og meget vel lader sig iværksætte forinden og uden Forbindelse med hiin.

Departementet skulde dernæst underdanigst bemærke, at man med Hensyn til de med Commissionen forbundne Udgifter og navnlig de Honorarier, som maatte blive at tilstaae sammes Medlemmer, vil indkomme med særskilt underdanigst Forestilling.

I Henhold til Foranførte, som i det Væsentlige tiltrædes af Statsraadets øvrige Medlemmer, indstilles underdanigst:

1) „At det naadigst maatte behage Deres Majestæt at bifalde og med høieste Underskrift at forsyne hosfølgende Udkast til en naadigst Proposition til 10de ordentlige Storthing om Udfærdigelse af en Lov om Bodsfængsel.

2) At det naadigst maatte behage Deres Majestæt at befale, at der ved Affattelsen af det 10de ordentlige Storthing forelæggende Budgetforslag bliver at tage det muligste Hensyn til det Ønskelige i, at de til Opførelse af et Bodsfængsel ved Christiania fornødne Midler 334,020 Spd. kunde i Budgetterminen tilveiebringes."

* * * * * * *

I Anledning af ovenstaaende Indstilling behagede det Hans Majestæt Kongen under 29de Januar 1842 at resolvere:

„Hans Majestæt bifalder de Grundsætninger, paa hvilke Lovudkastet er bygget, men antager derhos, at en Lov om Bodsfængsel, — forinden Erfaring har viist Nytten eller Nødvendigheden heraf — ikke bør indeholde altfor detaillerede Bestemmelser, hvilke kun ved Lov kunne forandres. Da Hans Majestæt derhos finder, at Lovudkastet, f. Ex. i §§ 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12 og 14 indeholder Bestemmelser, der formeentlig egne sig til, i det mindste foreløbigen, at fastsættes ved Reglement, befaler Hans Majestæt den Norske Regjering paany at tage denne Sag under Overveielse og derefter at afgive fornyet Indstilling betræffende denne Gjenstand.

Den Norske Regjerings Indstillings 2det Punct bifaldes."

Gjenpart

af den Norske Regjerings underdanigste Indstilling af 16de Marts 1842 betræffende samme Gjenstand.

Chefen for Justits- og Politie-Departementet har underdanigst foredraget Følgende:

Under 17de November f. A. blev af den Norske Regjering, i Henhold til Departementets foregaaende Foredrag underdanigst indstillet:

1) at det naadigst maatte behage Hans Majestæt at bifalde og med høieste Underskrift at forsyne et underdanigst fremlagt Udkast til en naadigst Proposition til 10de ordentlige Storthing om Udfærdigelsen af en Lov om Bodsfængsel;

2) at det naadigst maatte behage Hans Majestæt at befale, at der ved Affattelsen af det 10de ordentlige Storthing forelæggende Budgetforslag bliver at tage det muligste Hensyn til det Ønskelige i, at de til Opførelse af et Bodsfængsel ved Christiania fornødne Midler, 334,020 Spd., kunde i Budgetterminen tilveiebringes.

I Anledning af denne underdanigste Indstilling har det naadigst behaget Hans Majestæt under 29de Januar d. A. at resolvere:

„Hans Majestæt bifalder de Grundsætninger, paa hvilke Lovudkastet er bygget, men antager derhos, at en Lov om Bodsfængsel, — forinden Erfaring har viist Nytten eller Nødvendigheden heraf — ikke bør indeholde altfor detaillerede Bestemmelser, hvilke kun ved Lov kunne forandres. Da Hans Majestæt derhos finder, at Lovudkastet, f. Ex. i §§ 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12 og 14, indeholder Bestemmelser, der formeentlig egne sig til, idetmindste foreløbigen, at fastsættes ved Reglement, befaler Hans Majestæt den Norske Regjering paany at tage denne Sag under Overveielse og derefter at afgive fornyet Indstilling betræffende denne Gjenstand.

Den Norske Regjerings Indstillings 2det Punct bifaldes."

Justits-Departementet, til hvis fornyede Behandling denne Sag er afgivet, skal i Anledning af foranstaaende naadigste Resolution underdanigst tillade sig at forklare Følgende:

Angaaende det Spørgsmaal, i hvilken Grad en Lov om Bodsfængsel bør være udførlig i dens Bestemmelser, har den i sin Tid til Sagens forelobige Behandling nedsatte Commission i dens underdanigste Betænkning og Indstilling ytret den Formening, „at Loven bør indeholde Bestemmelse angaaende alle de Puncter, hvorpaa Straffens Styrke, moralske Virksomhed og øvrige Eiendommeligheder væsentligen beroer, altsaa om ethvert vigtigere Moment i Fangernes Vilkaar, baade forsaavidt disse resultere af Fængslernes locale Anordning og Indretning, og forsaavidt de bestemmes ved Disciplinvæsenet og Forvaltningsmaaden, idet derimod Udfærdigelsen af alle nærmere i Detaillerne indgribende Forholdsregler og navnlig af Instructionen for Fængslernes Functionairer og Betjente samt af Reglementer for de forskjellige Grene af Forvaltningen, som behøve at ordnes efter en fastslaaende Bestemmelse, overdrages Kongen eller de Auctoriteter, som han dertil maatte forordne. For at Eenhed og ufravigelig Bestemthed kan opnaaes i alle de Puncter, hvorved Straffe erholde deres Characteer, maa det vel paa den ene Side ansees rigtigt, at Lovens For-

skrifter have en saadan Grad af Fuldstændighed og Udførlighed, at enhver Krænkelse af Grundprinciperne i det System, som etableres, tillige bliver et Brud paa Lovens Forskrifter; men paa den anden Side tilsiger Klogskab, at man i et Emne, som endnu er under sin Udvikling, og hvori ialfald vi endnu maae hente al Erfaring fra fremmede Stater, hvis Forholde væsentligen afvige fra vore, vogter sig for ved Lovbestemmelser, der gaae formeget ind i Enkelthederne, at binde Hænderne paa Regjeringen og hindre den fra at vedtage de Forbedringer i Principernes Udførelsesmaade, som sikkert ville fremgaae af Erfaring og fortsat Studium af Fængselsvæsenet saavel her som i fremmede Lande." Denne Commissionens Anskuelse har Departementet i dets foregaaende underdanigste Indstilling i Sagen troet at burde tiltræde, ligesom man ogsaa, kun ved et Par mindre betydelige Forandringer, har optaget det af Commissionen meddeelte Lovudkast, forsaavidt angaaer de Dele af samme, hvori Localerne, Fangebehandlingen og Forvaltningen omhandles.

Det vil af Foranførte naadigst være bemærket, at man under denne Sags Behandling har havt Opmærksomheden henvendt paa den Gjenstand, hvorom der nu er vakt Qvæstion; imidlertid maa det erkjendes, at Afgjørelsen af, hvad Loven i ethvert paagjældende Punct bør indeholde, for at svare til de ovenfor opstillede Fordringer, maa blive i temmelig høi Grad vilkaarlig. Det kunde maaskee endog synes Nogen, at disse Fordringer gaae for vidt, og at det derimod vilde være tilstrækkeligt, at Loven — foruden at optage de enkelte andre fornødne Bud, som alene ved Lov kunne gives — ikkun opstillede det til Grund for samme liggende Systems Hovedprinciper i al deres Nøgenhed, medens Maaden, hvorpaa disse Principer skulde bringes i Udførelse, i det Hele gjordes til Gjenstand for reglementarisk Bestemmelse. Loven vilde i saa Fald kun behøve at indeholde omtrent følgende Bestemmelser:

„I Stedet for Hensættelse til Fæstnings- eller Tugthuusarbeide, samt for med disse Straffe forenet Kagstrygning eller Æreløshed, skal fra saadan Tid, som nærmere ved Lov bestemmes, træde Indsættelse i Bodsfængsel, i hvilket hver Fange holdes i Eenrum men under Opsyn i en Celle, som han ikkun maa forlade for, overensstemmende med hvad, der ved Reglement foreskrives, at føres til Bevægelsesplads under aaben Himmel, til Badekammer, til Correctionscelle eller til Sygecelle, paa hvilke Steder han ligeledes skal holdes i Eenrum men under Opsyn. Al Forbindelse mellem et Fængsels Fanger indbyrdes skal være forbudt. Enhver Fange skal, saavidt muligt, stadigen sysselsættes med et Haandverk eller andet lignende Arbeide og jevnligen tilsees af de ved Fængslet Ansatte og de Andre, hvor saadant ved Reglement paalægges eller tilstedes, hvorhos Fængslets Bestyrelse og navnligen den ved samme ansatte Præst har at bære fortrinlig Omsorg for Fangens aandelige Tarv og at søge at virke til hans moralske Forbedring." Hertil maatte føies hele Lovudkastets **13**de §, sidste Punctum af § **14** tilligemed den forud i samme § indeholdte Bemyndigelse til ved Reglement at bestemme Mulcter for Inspectionens Medlemmer, fremdeles sidste Punctum af § **16** og endelig hele § **17**.

Departementet kan imidlertid ikke antage, at en Lov omtrent af saadant Indhold, som anført, skulde fyldestgjøre Øiemedet, og heller ikke finder man Grund til at ansee den afgivne naadigste Resolution for at være bygget paa en saadan Anskuelse. Som allerede ovenfor underdanigst berørt, maa det formeentlig fordres, at alle de Beskaffenheder ved Fængslerne, Fangebehandlingen og Forvaltningen, som i væsentlig Grad bestemme Straffens vigtigere Egenskaber og især dens Intensitet og moralske Virksomhed, i deres Hovedtræk optages i Loven. Det er klart, at naar en senere Lovgivning skal afgive detaillerede Bestemmelser angaaende Bodsfængselsstraffens Anvendelse, angaaende de Tidsrum, hvori den skal benyttes for de forskjellige Arter og Grader af Forbrydelser, o. s. v., saa maa den ikke alene, for ei at gaae iblinde, have et forud med nogen Nøiagtighed bestemt Begreb angaaende hine Straffens Egenskaber at støtte sig til, men det er endvidere en Nødvendighed, at dette Begreb maa være givet ved Lov og ikke ved et uden Lovgivningens Mellemkomst foranderligt Reglement. De tvende Hovedfunctioner ved Straffelovgivningsmyndigheden: Bestemmelsen af Straffens Art og Egenskaber og dens Udmaaling efter de forskjellige Forbrydelser, maae nemlig nødvendigviis følges ad, da de indbyrdes støtte sig til og supplere hinanden; skulde det, med Hensyn til den lettere Adgang til Forandring, vedtages, at den førstnævnte Function for nogen væsentlig Deel burde være Gjenstand for Reglement, saa maatte heraf, da der naturligviis ikke kan være Tale om ogsaa at lade den anden anførte Function hertil overgaae, udentvivl opstaae Fare for den største Forvirring og Skade.

Gjennemgaaer man nu det ovenfor fremsatte forkortede Udkast til en Lov om Bodsfængsel, saa vil man udentvivl finde, at det, skjønt deri formeentlig indeholdes de løse Conturer af alle Philadelphiafængselstraffens egentlige Hovedtræk, ikke destomindre, paa Grund af at al nærmere Udførelse af disse Træk mangler, er langt fra at give et virkeligen individualiseret Billede af Straffen. Et saadant i tilstrækkelig Grad individualiseret Billede er det derimod, Departementet har troet at levere i det under **17**de November f. A. underdanigst fremlagte Lovudkast. Blandt de heri optagne nærmere Udviklinger af Enkelthederne findes der efter Departementets underdanigste Formening mange Bestemmelser og Antydninger, der hver for sig i betydelig Grad og, betragtede i indbyrdes Forbindelse, afgjørende bestemme Straffens Characteer. Man tillader sig i denne Henseende underdanigst at henlede Opmærksomheden paa de i Lovudkastets §§ **2**, **4**, **8** og **11** indtagne Bestemmelser om Beboelsescellernes, Bevægelsespladsens, Badekamrenes, Correctionscellernes og Sygecellernes Beskaffenhed, Indredning og omtrentlige Størrelse, — Forskrifterne i § **3**, hvorved Fangerne paa det Nærmeste afskjæres fra al Forbindelse med Andre end deres Foresatte og de ellers til Fangecellerne Admitterede, — Budene i § **5** om de nyindkomne Fangers Behandling, — de i § **6** indeholdte Regler for Arbeidsdriften og navnlig Bestemmelsen om at Pengefordelen heraf ikke for nogen Deel tilfalder Fangerne, — de al blot sandselig Nydelse udelukkende Bestemmelser i § **7** om Fangernes Føde, Beklædning m. M., og de deri, saavelsom hvad Localerne angaaer i § **2**, indtagne Forskrifter om Lighed i Fangernes ydre Vilkaar, — de nærmere Bestemmelser i § **8** om Correctioner, hvorved blandt Andet alle Slags Revselse ved Slag o. desl. er udelukket, samt det i samme § indeholdte Forbud mod Belønningers Anvendelse, — de til en hensigtsmæssig Forvaltning og til en især

630

i intellectuel, moralsk og sanitair Henseende god og omhyggelig Fangebehandling sigtende Forskrifter i §§ **9, 10, 11, 12** og **14**, o. s. v. Det forekommer Departementet, at det først er ved de her berørte og enkelte andre lignende i Udkastet optagne Bestemmelser, at Straffen er saavidt nøiagtigen bestemt, at dens Virksomhed til at afskrække og forbedre derved kan siges i det Væsentlige at være given, og at man følgelig ogsaa angaaende denne deres Virksomhed kan danne sig den bestemte Forestilling, der maa ligge til Grund for Straffens Udmaaling gjennem Criminallovgivningen. Men forholder dette sig saaledes, saa høre ifølge det ovenfor Forklarede ogsaa disse eller omtrent lignende og i al Fald ikke meget mindre udførlige Bestemmelser utvivlsomt hjemme i en Lov om Bodsfængsel. Der vil alligevel, udenfor disse Bestemmelser, være en rig Mark tilbage for de reglementariske Forskrifter, ja det kan derhos ikke nægtes, at ogsaa disse reglementariske Forskrifter nødvendigviis ville faae nogen Indflydelse paa Straffens Characteer og Virksomhed; men denne Indflydelse kan dog alene blive underordnet og det saameget mere, som Lovgiverens Anskuelse af Straffen ved saavidt udførlige Lovbestemmelser, som Departementet anseer nødvendige, vil være i den Grad tydeligen udpræget, at heri vil haves et sikkert Paapeg i de fleste Retninger for den Aand, der bør gaae gjennem de reglementariske Forskrifter.

Mod det i det Foregaaende Anførte kan der maaskee indvendes, at Lovgivningen angaaende de hidtil hos os brugelige Strafarter og navnligen angaaende Slaverie- og Tugthuusstraffen ingenlunde indeholder saadanne omfattende Bestemmelser, som her omhandlet, og at det heller ikke synes at være faldet Nogen ind at ansee det nødvendigt. Men det maa herved underdanigst bemærkes, at vore nærværende Strafarter samtlige have været til fra gammel Tid, og at i Særdeleshed Slaverie- og Tugthuusstraffen, ved gjennem et heelt Aarhundrede at have bestaaet uden nogensomhelst indgribende Forandring, saavel i Folkets som i Lovgiverens Forestilling har antaget en ikke mindre bestemt Form, end om den i dens Enkeltheder var foreskreven ved Lov; at der ikke destomindre haves formel Adgang til ved reglementarisk Bestemmelse at foretage selv paa Straffens Styrke og Characteer ikke ubetydeligen influerende Forandringer med Fæstnings- og Tugthuusarbeidet, kan da ialfald neppe komme i videre Betragtning. Forøvrigt maa det her ikke oversees, at medens den Hovedegenskab ved Slaverie- og Tugthuusstraffen, som neppe uden ved Lov kan hæves, men i det Høieste modificeres, nemlig at den tilsteder Samqvem og Omgang mellem Fangerne, indeholder Indrømmelse af et Krav, saa stærkt og saa dybt begrundet i den menneskelige Natur, at de ydre Vilkaar, Straffen iøvrigt medfører for Fangerne, naar dette Krav er fyldestgjort, alene kunne faae en mere underordnet Betydning, — bringer paa den anden Side Bodsfængselsstraffens Affondring Fangerne i en Tilstand af Savn og Lidelse, som nødvendigen maa gjøre dem i høi Grad modtagelige for Indvirkningen af Enkelthederne i deres øvrige Forholde, Omgivelser og Vilkaar. Men er der saaledes Grund til at tillægge de enkelte Momenter i Fangebehandlingen en saameget større Intensitet med Hensyn til Bodsfængslets Fanger end for de i Slaverie eller Tugthuus Indsattes Vedkommende, saa følger formeentlig ogsaa heraf, at disse enkelte Momenter under alle Omstændigheder paa Grund af deres betydeligen forøgede Vigtighed og Indflydelse, nærmere maae udhæves i en Lov om Bodsfængsel, end nødvendigt kunde være i Lovgivningens Bestemmelser angaaende Fæstnings- og Tugthuusstraffen. Det er derfor ved Bedømmelsen af, hvilke Detailler angaaende Fangebehandlingen m. V. ere vigtige nok til at burde optages i Bodsfængselsloven, udentvivl nødvendigt aldeles at bortsee fra Forholdene ved vore nuværende Strafanstalter, da man ellers letteligen fristes til at vurdere disse Detailler altfor ringe.

Efter de Udtrykke, hvori den under 29de Januar sidstl. afgivne naadigste Resolution er affattet, finder Departementet, som allerede underdanigst bemærket, ingen Anledning til at antage samme bygget paa den ovenfor bestridte Anskuelse, at en Lov om Bodsfængsel, hvad Localerne, Fangebehandlingen og Forvaltningen angaaer, alene bør indeholde en nøgen Angivelse af Systemets Hovedprinciper. At man desuagtet har troet nærmere at burde udtale sig i saa Henseende, er grundet paa, at man har anseet det muligt, at denne Anskuelse under Sagens videre Behandling kunde fremkomme og søges gjennemført, samt at Departementet i al Fald ved denne Undersøgelse har fundet Leilighed til i Almindelighed at begrunde sin Synsmaade angaaende Gjenstanden for bemeldte naadigste Resolution.

Naar man i Henhold til Foranførte gaaer ud fra den Forudsætning, at Loven om Bodsfængsel bør indlade sig paa nogen nærmere Forklaring angaaende, hvorledes det ved Loven etablerede Straffesystems Principer skulle bringes i Udøvelse, at den altsaa, som af Commissionen bemærket, bør indeholde Bestemmelser angaaende ethvert vigtigere Moment i Fangernes Vilkaar, baade forsaavidt disse resultere af Fængslernes locale Anordning og Indredning, og forsaavidt de bestemmes ved Disciplinsvæsenet og Forvaltningsmaaden, — saa kan der vistnok alligevel ved Bedømmelsen af, hvilke Specialbestemmelser i Loven bør optages, gjøre sig mange indbyrdes modstridende Meninger gjældende. Imidlertid forekommer det Departementet utvivlsomt, at ligesom disse Bestemmelser paa den ene Side ikkun bør omhandle vigtigere Puncter i Fangebehandlingen, Disciplinvæsenet m. V., og derhos indskrænke sig til i Korthed og uden al instructiv Udførlighed at afgive de nødvendige Paapeg, saaledes maae de paa den anden Side forsaavidt være omfattende og udtømmende, at ingen Gjenstand, der er ligeartet med eller af ligesaa stor Vigtighed som de deri omhandlede, bør lades uberørt; med andre Ord, man antager, at Loven bør være et organisk Heelt, bør fremstille et indtil en vis Grad udført Totalbillede af Strafmaaden med dertil hørende Apparat, Localer, Forvaltnings- og Underviisningspersonale o. s. v.

Med disse Grundsætninger for Øie vil Departementet nu underdanigst gaae over til at undersøge, hvorvidt der i det under **17de** November f. A. fremlagte Udkast til en Lov om Bodsfængsel, og især i de §§ af samme, der specielt ere paapegede i foranstaaende naadigste Resolution, maatte findes Bestemmelser, der gaae formeget ind i Detaillerne og derfor egne sig til, i det mindste foreløbigen — indtil nærmere Erfaring om deres Hensigtsmæssighed kan være vunden, — at fastsættes ved Reglement.

ad § 1. Denne § indeholder kun en almindelig indledende Bestemmelse angaaende Forandring af vort nuværende Strafarbeide m. M. til Bodsfængsel, hvilken Bestemmelse formeentlig er affattet i tilbørlig Korthed.

ad § 2. Da Gjennemførelsen af Philadelphiasystemets Disciplinarregler i høieste Grad er afhængig af den særegne Indretning især af de Dele af Fængslet, hvor Fangerne stadigen eller midlertidigen opholde sig, ansaae Departementet det ogsaa nødvendigt, at alle Fangelocalernes væsentligste Eiendommeligheder i Loven antydes. Dette kan, naar Hensigten skal opnaaes, formeentlig ikke letteligen gjøres med større Korthed og Almindelighed, end skeet i § 2 hvad Beboelsescellerne angaaer, ligesom i §§ 4, 8 og 11 med Hensyn til Bevægelsespladsene, Badekamrene Correctionscellerne og Sygecellerne. Vigtigheden af at sikkre de indelukkede Fanger den Hjælp, de kunne tiltrænge i pludselig paakommen Sygdom, i Tilfælde af Ildløs o. s. v., kunde maaskee endog vække Tvivl, om der ikke paa vedkommende Steder i Loven for Beboelses-, Corrections- og Sygecellernes Vedkommende burde indtages Bestemmelser om Anbringelse af en Indretning, hvorved Fangerne kunne tilkalde Opsynet, — hvortil Commissionen har foreslaaet Klokker i Opsynshallen, der staae i Forbindelse med Cellerne, see dens Indstillings tredie Afsnit 17de Capitel Side 625; da imidlertid de i Lovudkastet optagne Bestemmelser allerede indeholde Antydning af, at stadigt Opsyn bør finde Sted, har man anseet en Forskrift ved Lov i formeldte Henseende mindre fornøden. Med Hensyn til at Lighed i Fangernes Vilkaar maa ansees for en vigtig Grundregel, bør den hertil sigtende Bestemmelse i Slutningen af § 2 formeentlig ikke savnes i Loven. Forøvrigt vil Departementet tillade sig at foreslaae, at de i denne Paragraphs næstsidste Punctum forekommende Ord: "som fornødent gjøres for" — som overflødige udelades.

ad § 3. (som er specielt paapeget i den afgivne naadigste Resolution). Det meest Characteristiske ved Bodsfængsels-Disciplinen, og det, hvorfra Straffen i Særdeleshed henter sin Styrke og moralske Virksomhed, er Fangernes Afsondring. Beskaffenheden og Graden af denne Afsondring er derfor af største Vigtighed, og det vilde formeentlig være en væsentlig Mangel ved Loven, om den ikke indeholdt nogenledes udtømmende almindelige Forskrifter herom. Det er i to Henseender, at saadanne Forskrifter paakræves, nemlig deels angaaende naar, hvorledes og til hvilke Steder Fangen bør kunne udbringes af sin Celle, deels angaaende hvorvidt, under hvilke Betingelser og med hvilke Personer der maa tilstedes Fangen Samqvem eller anden Meddelelse. I førstnævnte Henseende indeholder 1ste Punctum af § 3 kun Angivelse af de Steder, hvorhen Fangen udenfor de Nødvendighedstilfælde (saasom Ildløs, Bygningsreparation etc.), for hvilke saadant ved Reglement bestemmes, bør kunne føres, tilligemed Bestemmelse om at han paa disse Steder skal holdes i Eenrum ligesom i Cellen (altsaa med de samme Modificationer, som med Hensyn til hans Ophold i Cellen finde Sted), ligesom og et Bud, sigtende til at forhindre, at Fangen under Overførelsen fra Sted til andet skal enten kunne skaffe sig Leilighed til forbudt Samqvem eller Meddelelse, eller kunne erhverve et Kjendskab til Localiteten i Fængslet, som ved senere mulige Forsøg paa Undvigelse eller Forbindelse med Medfanger kunde komme ham til Nytte. Det videre Fornødne angaaende, i hvilke Tilfælde Fangen maa bringes hen til hine andre Steder i Fængslet, er korteligen antydet i §§ 4, 8, 11 og 12, hvor ogsaa de vigtigste Beskaffenheder ved selve de vedkommende Localer ere angivne. Med Hensyn til den anden ovennævnte Gjenstand indeholder det Følgende af § 3 absolut Forbud mod Samqvem (umiddelbar Communication ved articuleret eller uarticuleret Lyd, Gebærder, Miner eller Tegn) og anden Meddelelse (middelbar Communication ved Afgivelse og Modtagelse af Brev, Budskab o. dsl.) mellem Fangerne indbyrdes, — fremdeles Forbud mod videre Samqvem med Andre, end bestemt ved Loven selv (see Udkastets §§ 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15 og 16) eller ved anden, overeensstemmende med samme, afgiven Bestemmelse, altsaa ved Reglement, Instruction eller i anden Form afgiven Kongelig Resolution, — og endelig Forbud mod al videre Meddelelse ved Brev eller Budskab eller deslige mellem Fangen og Personen, med hvem Samqvem ifølge det Nysanførte er ham formeent, end der gandske undtagelsesviis ved Reglement maatte, som nødvendig eller hensigtsmæssig, blive foreskreven. Departementet indseer ikke, at nogen af de her berørte Bestemmelser i § 3 kan udgaae uden at efterlade et Hul. Ogsaa det her indtagne Forbud mod videre Samqvem end foreskrevet ved Loven selv eller ved anden i Overeensstemmelse med samme afgiven Forskrift, forekommer Departementet nødvendigt, da Lovens Taushed herom vilde gjøre det muligt at tilstede Samqvem langt udenfor Philadelphiasystemets Fordringer, og der saaledes vilde overlades de reglementariske Bestemmelser en ganske afgjørende Indflydelse paa Straffens Characteer, hvilket efter det foran Anførte formeentlig ikke kan ansees rigtigt. Ligeledes finder man den sidste Bestemmelse angaaende at Meddelelse ved Brev eller Budskab eller paa anden Maade mellem Fangerne og Personer, med hvem Samqvem er dem forbudt, kun som enkelt Undtagelse ved Reglement bør tillades, at være nødvendig, i hvilken Henseende underdanigst henvises til Commissionens Indstilling, tredie Afsnit, 11te Capitel, Side 545—546. Forøvrigt kan den her omhandlede §s første Punctum formeentlig uden Skade gives følgende forkortede Redaction: „Ingen Fange maa, Nødsfald fraregnet, komme udenfor sin Celle, undtagen i de Tilfælde, som omhandles i efterfølgende §§ 4, 8, 11 og 12." Naar det fremdeles med Hensyn til Overførelse fra Sted til andet i Fængslet heder, at Fangen skal „ved et Bind for Øinene eller en paasat Hætte eller deslige" hindres fra at see de Personer og Gjenstande, som maatte befinde sig paa hans Vei, saa maa det vistnok indrømmes, at dette Paapeg angaaende Maaden, hvorpaa det Tilsigtede bør søges opnaaet, er mindre fornødent, og at de mellem Anførselstegn citerede Ord ret vel kunne udelades. Ligeledes finder man, at Sens næstsidste Punctum passende kan redigeres noget kortere, nemlig saaledes: „Meddelelse ved Brev eller Budskab eller paa anden Maade mellem Fangerne og Personer, med hvem Samqvem er dem forbudt, maa kun undtagelsesviis finde Sted." Departementet vil saa-

ledes tillade sig at andrage paa, at Lovforslaget affattes med de her antydede Forandringer. Sidste Punctum af § 3 indeholder et kort Forbud mod Benyttelse af Jern eller andet lignende Tvangsredskab udenfor de enkelte Tilfælde, hvor samme for Sikkerhedens Skyld maatte agtes fornøden, — et Forbud, der formeentlig saameget mindre bør savnes, som Anvendelse af Jern er almindeligen paabuden for den ene Art af vore nuværende Strafanstalter, nemlig Slaverierne. (ligeledes paapeget i den afgivne naadigste Resolution).

ad § 4. Med Hensyn til de i denne § indeholdte Beskrivelser af Bevægelsespladsen og Badekamrene henvises underdanigst til det foran ved § 2 Bemærkede. Forøvrigt bestemmer denne § alene, at Udførelse til Bevægelsesplads bør skee saa ofte hver Fanges Helbredstilstand maatte fordre det, dog ikke uden Inspectionens Samtykke oftere end een Gang daglig eller for længere Tid end ½ Time hver Gang, og at Henbringelse til Badekammer bør finde Sted saa ofte, det for Fangens Sundhed findes fornødent. At Hensynet til, hvad Fangens Sundhed kræver, bør afgive den fornemste bestemmende Grund ved Afgjørelsen af, i hvilken Grad Adgang til Benyttelse af Bevægelsesplads og Bad bør tilstedes, synes indlysende. Naar man ikke desto mindre, specielt hvad Benyttelsen af Bevægelsesplads angaaer, har antaget, at der, angaaende hvor ofte og hvor længe ad Gangen saadan Benyttelse maa finde Sted, bør i Loven optages en Regel, som ikke uden Samtykke af Inspectionen kan overskrides, saa har man hertil været motiveret ved følgende Betragtninger: Under den indesluttede, affondrede og eensformige Levemaade, Fangen fører, og som paa een Gang er hans største Plage og det i alle Henseender virksomste Moment i Straffen, maa han nødvendigviis sætte en høi Priis paa den Opmuntring og Tidsforkortelse, som Bevægelse paa en større Plads under fri Luft yder. Men at tilstaae Fangen Opmuntring og Adspredelse af en saadan Art, ligger ikke i Philadelphiasystemets Aand, og det er derfor af Vigtighed, at samme ikke indrømmes, udenfor hvad Fangens Sinds- og Legemshelbred med Nødvendighed kræver, — saameget mere, som det maa indrømmes, at Midlerne til at forebygge ulovlig Meddelelse med Medfanger eller Andre i intet af de andre Localer, som benyttes af Fangerne, ere saa lidet sikkre, som paa Bevægelsespladsene. Imidlertid kan det udentvivl, selv af den Lægekyndige, kun ved et vilkaarligt og ganske individuelt Skjøn bestemmes, hvad der for hver Fanges Sundhed i saa Henseende udfordres. Men er dette saa, da er ogsaa, forudsat at de sanitaire Hensyn skulle afgive den eneste foreskrevne Regel, Adgangen til de skadeligste Misbrug aaben, idet en for ømtfølende Fængselslæge, endog uden Bevidsthed om at overtræde sin Pligt, letteligen kunde fristes til, under Paaberaab af at Vedkommendes Helbred krævede saadant, at foranledige en overdreven Benyttelse af Bevægelsespladsene. En Bestemmelse om et Maximum, som ikke uden Samtykke af den controllerende Auctoritet maa overskrides, synes saaledes at burde existere. Da der imidlertid visnok ikke kan haves nogen fuldstændig Sikkerhed for, at det i Udkastet foreslaaede Maximum er passende ansat, og da det, om end det her omhandlede Punct forbigaaes i Loven, dog formeentlig paa Grund af Sagens Vigtighed ikke kan betvivles, at der i sin Tid vil findes Grund til ved Reglement at give en Forskrift angaaende Hyppigheden og Varigheden af Besøgene paa Bevægelsespladsene, som det ikke staaer i Lægens Magt at overskride, uden at Inspectionen deri samtykker, saa troer Departementet dog underdanigst at kunne foreslaae ommeldte Bestemmelse udeladt af Udkastet, og Begyndelsen af § 4 som Følge heraf redigeret saaledes: „Saa ofte og for saa lang Tid ad Gangen, som hver Fanges Helbredstilstand maatte fordre det, føres han ud —" o. s. v. Hvad Adgangen til Bad angaaer, kan der formeentlig ikke lettelig være Grund til at befrygte Misbrug, hvorfor man anseer det utvivlsomt, at den i Lovudkastet optagne Forskrift om, at hver Fange skal føres til Badekammer, saa ofte det findes fornødent for hans Sundhed, vil være tilstrækkelig.

ad § 5. De heri indeholdte Bestemmelser om, at den nyindkomne Fange skal forblive i 1 til 5 Dage uden Besøg og i 3 til 15 Dage uden Sysselsættelse, m. V., ere udentvivl vigtige nok til at fortjene Plads i Loven; men deels for at undgaae Fastsættelsen af bestemte Tidsrum, som maaskee ved Erfaring kunde befindes mindre passende, deels for at opnaae nogen Forkortelse, vil Departementet tillade sig at foreslaae denne § affattet saaledes: „Naar en Fange er indkommen i Bodsfængslet, lades han i een eller flere Dage i fuldkommen Eensomhed, kun afbrudt ved nødvendige Besøg af Opsynsbetjent og Læge, og i samme eller efter Omstændighederne i en længere Tid tillige uden al Sysselsættelse." Det sidste Punctum i §en antages saaledes at kunne bortfalde.

ad § 6. En Gjenstand, der udgjør et saa væsentligt Moment i Fangepleien efter ethvert System og navnlig efter Philadelphiasystemet, som Arbeidsdriften, kan naturligviis ikke i Loven forbigaaes. Hvad herom indeholdes i Udkastets § 6, er kun de fornemste Grundregler, saaledes som disse fremgaae af Commissionens Undersøgelser om denne Materie i dens Indstillings tredie Afsnit 9de Capitel; hertil er endnu føiet en Bestemmelse om den Understøttelse, der bør kunne tilflyde den udgaaende Fange, hvilken Bestemmelse udentvivl ogsaa i det Væsentlige maa ansees nødvendig. Forøvrigt antager Departementet, at de Ord: „hvilket han skal udføre i den Arbeidstid, som ved Reglement bestemmes", neppe kunne ansees nødvendige, og derfor uden Skade kunne udgaae. Saaledes som nærmere vil blive begrundet ved efterfølgende § 9, vil man ligeledes finde sig foranlediget til underdanigst at foreslaae de længere hen, efter „en Fængselsbetjent eller anden dertil antagen Person" følgende Ord: „som dog ikke herunder maa samtale med Fangen videre, end for Øiemedet er fornødent", udeladte. Endelig formener man ogsaa underdanigst, at Størrelsen af den Understøttelse, der kan tilstaaes den udgaaende Fange, hensigtsmæssigen kan overlades til Bestemmelse ved Reglement, og at saaledes de Ord: „Understøttelse, der dog ikke maa overstige 8 Spd.", kunne ombyttes med: „Pengeunderstøttelse."

ad § 7. (der er udhævet i den Kongelige Resolution af **29**de Januar sidstleden). Blandt de Fangernes ydre Vilkaar indrømmede betydeligere Gjenstande, hvilke saaledes baade synes vigtige nok til at burde berøres i Loven, og derhos ialfald ikke kunne forbigaaes, uden at Loven desformedelst tabte den Heelhed og Fuldstændighed, den bør have, henhøre ogsaa Fangernes Beklædning og især deres Føde. Herom indeholdes kortfattede Hovedregler i Begyndelsen af § 7. Angaaende Hensigtsmæssigheden af det i disse Regler indtagne Forbud mod — anderledes end i Sygdomstilfælde og efter Lægens Forskrift — at levere Fangerne spirituøs eller gjæret Drik, antages der ikke letteligen at kunne opstaae nogen Tvivl. Derimod kunde der maaskee være Spørgsmaal om det sammesteds fremsatte lignende Forbud mod Brugen af Tobak maatte egne sig til at gives Plads i Loven. Departementet, der med Commissionen finder det utvivlsomt, at Brugen af Tobak ikke i Reglen er nødvendig for Nogens Helbred, anseer det vel for sit Vedkommende nyttigt, at selve Loven opstillede Forbud mod en især blandt Almuen saa saare almindelig og af den saa høit skattet Nydelse, saameget mere, som et saadant Forbud vilde indeholde et ved Lovens Anvendelse gavnligt nærmere Vink angaaende, hvorledes Lovgiveren vil have Ordningen af Fangernes ydre Vilkaar i det Hele rettet alene paa Tilfredsstillelsen af deres physiske Fornødenheder, altsaa med Udelukkelse af al blot Nydelse — see Commissionens Indstilling, tredie Afsnit, **10**de Capitel, S. **532—534**. Da det imidlertid ogsaa uden hiint Forbud, af den her omhandlede § vil være temmelig klart, at Alt, hvad der alene sigter til Nydelse, bør være Fangerne formeent, og da man derhos tør forudsætte, at der i sin Tid vil findes tilstrækkelig Grund til ved reglementarisk Forskrift i Reglen at forbyde Fangerne Brugen af Tobak, formener man underdanigst, at dette Forbud her kan udgaae. Ved endvidere at see hen til, at en udtrykkelig Forskrift om, at det Fornødne om Fangernes Føde og Beklædning skal bestemmes ved Reglement, neppe kan ansees fornøden, da dette alligevel vil flyde af det Følgende i Hen, samt at Budet om, at spirituøs eller gjæret Drik ikke maa henhøre til Fangernes Diæt, ikke letteligen kan fortolkes derhen, at Lægen skulde savne Adgang til i Sygdomstilfælde at forordne dem saadan Drik, troer Departementet underdanigst at kunne foreslaae Begyndelsen af denne § redigeret saaledes: „Der skal tildeles Fangerne sund og tilstrækkelig men grov og simpel Kost, ikke bedre eller rigeligere paa Søn- og Helligdage eller ved andre særegne Leiligheder, end i Almindelighed; ingen spirituøs eller gjæret Drik maa tilstaaes dem. Ligeledes leveres Fangerne beqvemme —" o. s. v. Det Følgende af Udkastets § 7 indeholder en efter Departementets Formening nødvendig Regel, sigtende til at sætte alle Fanger af samme Kjøn paa lige Vilkaar med Hensyn til Bespiisning og Beklædning, forsaavidt ikke Vedkommendes Alder eller Helbredstilstand maatte kræve Afvigelse; den herimellem indtagne Forskrift om, „at Madportionernes Størrelse, forsaavidt det findes hensigtsmæssigt, kan bestemmes alene ved Maximum og Minimum, —" antager man dog passende at kunne udgaae, efterdi det udtrykkelige Paapeg om Bespiisningens Bestemmelse ved Reglement ovenfor er foreslaaet udeladt. Endelig indeholder Hen tilsidst et utvivl nødvendigt Forbud mod, at Fangerne til Benyttelse i Fængslet have eller modtage Fødemidler, Beklædningsstykker eller Andet, udenfor hvad der af Anstalten leveres dem.

ad § 8, (ligeledes paapeget i den afgivne naadigste Resolution). I første Punctum af denne § indeholdes de Lovbestemmelser, som ansees fornødne angaaende Retten til at ilægge Fangerne Correctioner for begaaede Forseelser. Ved den i Begyndelsen forekommende Opregning af de vigtigste af de Forseelser, som her haves for Øie, hvilken Opregning synes hensigtsmæssig til Tydeliggjørelse af Lovgiverens Mening, og derhos staaer i Harmonie med den Grad af Udførlighed, hvormed Lovudkastet i andre Dele er affattet, antages der neppe at være Anledning til videre Erindring, end maaskee den, at „Uorden i Behandlingen af Klæder og Effecter" er en for lidet betydelig Forseelse til her at burde nævnes, hvorfor Departementet vil tillade sig at foreslaae samme udeladt. Forsaavidt det maatte synes, at man ved den derpaa følgende Anførsel af Revselsesmidlerne, der blandt Andet bestaae i Indskrænkning af den reglementerede Kost, Berøvelse af alle eller nogle af Fangens Sengklæder m. M., kommer ind paa Detailler, der nærmere egne sig for reglementarisk Bestemmelse, maa Departementet herved underdanigst bemærke, at medens Ordningen af det hele Forhold iøvrigt med Hensyn til Revselsers Ilæggelse vistnok uden Skade kan overlades til de reglementariske Forskrifter, er efter Departementets Formening Revselsernes Art og Beskaffenhed en Gjenstand, der fortrinligen qvalificerer sig til at berøres i Loven, og det saaledes, at flere og andre egentlige Revselsesmidler, end de i Loven anførte, ikke maae anvendes, — efterdi Bodsfængselstraffens Characteer i et væsentligt Punct bestemmes ved de Midler, som det til Grund for samme liggende System tilsteder anvendte mod Fangerne for i Nødsfald at frembringe Lydighed og Underkastelse. Imidlertid finder man ved nærmere Overveielse Anledning til at antage, at Berøvelse af alle eller nogle af Fangens Sengklæder, ligesom andre mindre væsentlige Berøvelser og Savn (Indskrænkning i Besøgene, Fratagelse af Bøger o. desl.), maae kunne forbindes med de lovbestemte Correctionsmidler uden selv at være foreskrevne ved Loven, og at saaledes den blandt Correctionsmidlerne opregnede Berøvelse af Sengklæder uden Skade kan udgaae. Første Punctum af Hen fra Litr. b af vil da komme til at lyde saaledes: „b, at berøves Adgang til Beskjæftigelse, eller c, samtidigen at underkastes foranførte Savn, eller d, at hensættes, uden Adgang til Beskjæftigelse og enten paa almindelig eller indskrænket Kost, i lys eller mørk Correctionscelle." Det følgende Punctum indeholder Beskrivelse af Correctionscellerne. Ved i denne Henseende forøvrigt underdanigst at henvise til det ovenfor ved § 2 Anførte, tillader Departementet sig, forsaavidt her blandt Andet er optaget den Bestemmelse, at Correctionscellerne ikke skulle tilstede de deri Indsatte Adgang til selv efter Forgodt-

befindende at forsyne sig med Vand, underdanigst at bemærke Følgende: Det, der efter Udkastet adskiller Correctionscellerne fra Beboelsescellerne, er, naar nysnævnte Beskaffenhed sættes ud af Betragtning, ikke af stor Betydenhed; der er i saa Henseende paapeget, at hine skulle ligge afsides fra disse (see Commissions-Indstillingen, tredie Afsnit, Capitel **17**, S. **626**), hvilket antages at ville gjøre Opholdet sammesteds noget mere uhyggeligt, idet allerede den blotte Bevidsthed af at være omgiven af Mennesker, endog om man hverken kan see eller høre disse, unegteligen indeholder noget Opmuntrende, — samt at de i Almindelighed bør være mindre end Beboelsescellerne, hvorved der altsaa vil levnes den i Correctionscelle Indsatte et mindre Rum til at bevæge sig i, ligesom Opholdsstedet ogsaa vil blive af et tristere Udseende. Til de her anførte, som ovenfor ytret, neppe meget kraftige Midler til at gjøre Correctionscellerne afskrækkende, er det fundet rigtigt at føie Forbud mod at give disse Celler den for Beboelsescellerne foreslaaede (see Commissions-Indstillingens tredie Afsnit, **17**de Capitel, S. **617—618**), skjønt ikke i Lovudkastets § 2 udtrykkeligen paabudne Indretning, hvorved Fangerne efter Behag kunne forsyne sig med Vand. Det er nemlig ved Erfaring i fremmede Philadelphiafængsler befundet, at de formedelst Trods, Vrangvillighed o. desl. i Correctionscelle indsatte Fanger jevnlig befinde sig i en exalteret Stemning, hvori de finde en stor Husvalelse i stedse at kunne drikke saameget Vand, som de ønske, og at derfor Indskrænkningen af deres Vandportion til det Maadelige paa en ligesaa passende som uskadelig Maade forhøier Lidelsen ved Correctionen. At intet af de foran angivne Midler til at gjøre Hensidden selv i lys Correctionscelle til et føleligt Onde forsømmes, synes saameget mere anbefaleligt, som mørk Correctionscelle — der utvivlsomt er meget mere afskrækkende — neppe uden skadelige Følger for Synsorganerne kan anvendes paa alle Individer eller ialfald for meer end ganske faa Dage ad Gangen (see Commissions-Indstillingens tredie Afsnit, **11**te Capitel, S. **547**). Imidlertid gaaer unegteligen den omhandlede Bestemmelse ind paa en Specialitet med Hensyn til Cellernes Indretning, som kunde ønskes undgaaet, hvortil kommer, at der ialfald, om Bestemmelsen ikke faaer Plads i Loven, vil efter Udtrykkene i §§ **2** og **8** være Adgang til at optage den i et Reglement. Departementet vil derfor tillade sig underdanigst at foreslaae de Ord: „og ikke tilstede de deri Indsatte Adgang til selv efter Forgodtbefindende at forsyne sig med Vand" udeladte af Lovforslaget, og de paafølgende Ord: „men forøvrigt være saaledes —" o. s. v., forandrede til: „men forøvrigt saaledes —" o. s. v. Slutningen af § **8** indeholder et ubetinget Forbud mod Anvendelse af Belønninger for godt Forhold. Commissionen har i dens Indstillings tredie Afsnit, **9**de Capitel, S. **528—531**, paa en Maade, der for Departementet er aldeles overbevisende, udviklet, hvorledes Belønninger, medens de under andre Fængselssystemer maaskee kunne være nødvendige for at anspore til at et udvortes godt Forhold, der her paa Grund af Fangernes indbyrdes Samvær og Omgang baade er af stor Vigtighed og særdeles vanskeligt at opnaae, derimod staae i den bestemteste Strid med de Grundsætninger, som det rene og uforvanskede Philadelphiasystem hylder, og under dette System, uden nogen tilsvarende Nytte, alene kunne føre til skadelige, ja fordærvelige Følger. Departementet anseer derfor underdanigst Forbudet mod Belønningers Anvendelse for en Grundregel af den Vigtighed og charakteristiske Beskaffenhed, at den ingenlunde bør savnes i Loven, og det saameget mindre, som Erfaring viser, at der hos Fængselsbestyrelser i Almindelighed hersker stor Tilbøielighed til at anvende Belønninger, med mindre et bestemt Forbud derimod existerer. At et saadant Forbud ikke gjøres overflødigt endog ved de meest udtømmende almindelige Bestemmelser om Lighed i Fangernes Vilkaar med Hensyn til Føde, Beklædning o. desl., anseer man klart, da der synes at være god Grund til at forstaae deslige Bestemmelser saaledes, at derved almindelig forbydes i Regelen at behandle grovere og mindre grove Forbrydere, Fanger af slettere og bedre foregaaende Livsvilkaar o. s. v., paa en forskjellig Maade. Det er ellers en Selvfølge, at en saadan Forskrift, som her omhandlet, afgiven i en Lov om Fængsler og Fangepleie, udelukkende vedkommer Disciplinarvæsenet inden Fængslet, og ikke har, ligesaalidt som den kan have noget Hensyn til Belønning for godt Forhold i Fængslet ved Straffetidens Forkortelse, altsaa ved Kongelig Benaadning, — om hvilken Art af Belønning forøvrigt Commissionen i dens Indstillings tredie Afsnit, **10**de Capitel, Side **543—544** har fremsat nogle Bemærkninger, som Departementet aldeles maa tiltræde.

ad § 9, (ogsaa berørt i den Kongelige Resolution). Denne § foreskriver i korte Træk det Fornødne angaaende Bestyrelses- og Opsynspersonalet samt dettes Pligter og Forhold til Fangerne, saaledes som Commissionen herom har forklaret sig i dens Indstillings tredie Afsnit, **12**te Capitel. Hens Begyndelse troer Departementet at burde foreslaae redigeret paa følgende formeentlig mere passende Maade: „Bestyrerne af og den øverste Embedsmand ved Bodsfængslet er —" o. s. v. Den eneste af de forøvrigt i denne § optagne Bestemmelser, der antages at kunne vække nogen Tvivl, er den Forskrift, at Fængslets Betjente ikke maae samtale med Fangerne uden Nødvendighed eller anderledes end i Korthed og om de Gjenstande, som vedrøre de dem paaliggende Forretninger, hvilken Forskrift maaskee kunde synes mere egnet til at gives i Reglement. Da der imidlertid med Hensyn til det underordnede Personale ved Fængslet i det Hele naturligviis haves en meget svagere Garantie for den moralske Uskadelighed af sammes Communication med Fangerne, end hvad Fængslets Embedsmænd og øvrige overordnede Personale angaaer, og da det ialfald er af Vigtighed, at Antallet af dem, der mere frit maae indlade sig i Samtale med Fangerne, ikke overskrider en vis Grændse, — hvilken ved Lovudkastet antages passende ansat, — ligesom denne Gjenstand findes at være endog af megen Vigtighed, saa er Departementet af den underdanigste Formening, at en Forskrift af omhandlede Beskaffenhed ikke bør savnes i

Loven. Imidlertid troer man, for at opnaae nogen Forkortelse, underdanigst at kunne foreslaae, at de Ord i § 9: „Fængslets Betjente maae ikke samtale med Fangerne uden Nødvendighed eller anderledes end i Korthed og om de Gjenstande, som vedrøre de dem paaliggende Forretninger", saavelsom de tilsvarende Bestemmelser om Haandværks- og Elementarlærerne i §§ 6 og 12 (i hvilken Henseende underdanigst henvises til det, der ovenfor ved § 6 og længere hen vil blive bemærket ved § 12), udelades af Lovforslaget, og at istedet derfor i § 9 indtages følgende Sætning: „Fængslets Betjente, saavelsom de i §§ 6 og 12 omhandlede Lærere, maae ikke udenfor Nødvendighed indlade sig i Samtale med Fangerne." Slutningsbestemmelsen i § 9 om, at Ret til at ilægge Fangerne Revselser alene tilkommer Fængslets Director, er formeentlig baade hensigtsmæssig og aldeles harmonerende med Philadelphiasystemets Grundsætninger, ligesom den forekommer Departementet fuldkommen qvalificeret til at finde Plads i Loven.

ad § 10. Denne § indeholder kun korteligen de nødvendige Modificationer i Bestemmelserne i foregaaende § 9 for de Fængslers Vedkommende, som ere bestemte alene for Qvindefanger eller for Fanger af begge Kjøn; herved synes saaledes neppe at kunne være Anledning til nogen Bemærkning i den i foranførte naadigste Resolution berørte Henseende.

ad § 11, (der er paapeget i bemeldte Resolution). Denne § omhandler Fængslets Læge samt Sundhedsvæsenet og Sygepleien. Med Hensyn til den her optagne Bestemmelse om, at hver Fange i Sygdomstilfælde skal behandles i sin Celle, men at han dog, naar det paa Grund af Sygdommens Beskaffenhed eller af anden Aarsag af Lægen skjønnes nødvendigt, midlertidigen kan indlægges i Sygecelle, saavelsom i Anledning af den indtagne Beskrivelse af Sygecellerne, tillader Departementet sig underdanigst at henvise til det ovenfor ved §§ 2 og 3 Anførte, hvor Departementet troer tilstrækkeligen at have begrundet Optagelsen i Lovudkastet saavel af almindelige Regler for, i hvilke Tilfælde Fangerne maae føres fra deres Celle til andre Localer i Fængslet, som af en kort Angivelse af de forskjellige for Fangerne bestemte Localers væsentlige Eiendommeligheder. Dog troer man til Forkortelse af Redactionen underdanigst at kunne foreslaae, at de Ord: „naar det paa Grund af Sygdommens Beskaffenhed eller af anden Aarsag af Lægen skjønnes nødvendigt, midlertidigen —" maae udgaae, imod at der indskydes: „i fornødent Fald." — Ligeledes antages Sens næstsidste Punctum angaaende Forpleiningens og Beklædningens Foreskrivelse ved Reglement etc., i Lighed med hvad der ovenfor er foreslaaet, hvad § 7 angaaer, at kunne bortfalde. Forsaavidt betræffer den i sidste Punctum indeholdte Bestemmelse om Tilkaldelse af ikke i Fængslets Tjeneste ansat Læge eller Fødselshjælperske bemærkes underdanigst, at da Lovudkastet heelt igjennem (see især Bestemmelserne om Samqvem i § 3) forudsætter, at ingen Andre maae komme i personlig Berørelse med Fangerne, end i Fængslets Tjeneste fast eller midlertidigen ansatte eller Bestyrelsen controllerende og assisterende Personer, eller endelig saadanne Besøgende, som omhandlet i Lovudkastets §§ 15 og 16, og da de eneste nødvendige Undtagelser fra denne Regel synes at være Læge — i Fængselslægens øieblikkelige Forfald — og Fødselshjælperske, idet der iøvrigt formeentlig vil være Adgang til at besørge den forfaldshavende Functionairs eller Betjents Forretninger udførte ved en anden i Fængslets Tjeneste Ansat, eller i Nødsfald ved en af Inspectionen Constitueret, saa kunde det vistnok synes i sin Orden, at Loven ogsaa udtrykkeligen bemyndigede Bestyrelsen til i fornødent Fald at tilkalde i Fængslets Tjeneste ikke ansat Læge eller Fødselshjælperske (see Commissions-Indstillingens tredie Afsnit, 11te Capitel, Side 547—548). Den i § 16 af Udkastet foreslaaaede Bemyndigelse for Kongen til at bestemme, hvilke Embedsmænd og Andre enten i Almindelighed eller for enkelt Gang skulle have Adgang til at besøge Fangerne, har nemlig efter Ordene egentlig Hensyn til blotte Besøg, ikke til Pleie og Tilsyn, som nødvendigviis maa medføre en nærmere Berørelse med Fangerne. Imidlertid er Sagen formeentlig af mindre Vigtighed, og da Udtrykkene i § 16 udentvivl maae kunne fortolkes saaledes, at Kongen derefter vil være berettiget til ved Reglement at bestemme, i hvilke Tilfælde Personer, der ikke staae i Fængslets Tjeneste — saasom Læge og Fødselshjælperske — kunne tilkaldes for at yde Fanger Pleie og Tilsyn eller udføre nogen anden Forretning hos dem, troer Departementet underdanigst at kunne foreslaae, at ogsaa sidste Punctum af § 11 udgaaer af Lovforslaget.

ad § 12, (ligeledes paapeget i Resolutionen). Heri bestemmes det Fornødne om Fængslets Præst, Hjælpepræst eller Hjælpepræster og Elementarlærere samt angaaende Fangernes Elementarunderviisning og Omsorgen for dem i religiøs og moralsk Henseende. I Betragtning af den ganske fortrinlige Vegt, Philadelphiasystemet medrette lægger paa disse Gjenstande, tør Departementet haabe det naadigst billiget, at Bestemmelserne herom, og navnlig om Præstens Pligter mod Fangerne, ere affattede med lidt større Udførlighed, end de andre dermed nærmest beslægtede Materier, som ere behandlede paa andre Steder i Lovudkastet. Den her optagne Forskrift angaaende Lærerne: „hvilke Officianter, hvad Qvindefangerne angaaer, skulle være af Qvindekjønnet", troer dog Departementet underdanigst at burde foreslaae udeladt, da § 10 allerede indeholder det Fornødne i denne Henseende. Forsaavidt angaaer den paafølgende Bestemmelse: „Lærerne og Lærerinderne maae ikke samtale med Fangerne udenfor Underviisningsgjenstandene," da tillader Departementet sig, i Henhold til det ovenfor ved § 9 Anførte, ligeledes at foreslaae denne udeladt. Det kan fremdeles maaskee være anseet tvivlsomt, hvorvidt den længere nede indtagne Forskrift om, at Confirmation og Meddelelse af Alterens Sacramente i Almindelighed skal foregaae i en særegen dertil indrettet og paa passende Maade udstyret Celle, bør have Plads i Loven. I denne Anledning skal Departementet, — der i dets foregaaende Indstilling underdanigst har forklaret sig angaaende Sagens Realitet og angaaende de Grunde,

man har fundet til her at fravige den af Commissionen udtalte Mening, — underdanigst bemærke, at Hensigtsmæssigheden af, at Loven i det Hele bestemmer, i hvilke Tilfælde Fangerne bør kunne føres fra deres Celle til andre Localer i Fængslet, formeentlig er godtgjort ved det ovenfor ved § 3 Anførte, hvortil kommer, at de her omhandlede religieuse Handlinger uden Tvivl allerede ved deres Vigtighed i og for sig qvalificere sig til specielt at berøres i Loven. Forøvrigt har Departementet, ved at betegne det for disse Handlinger bestemte Locale, benyttet Ordet „Celle" især for at antyde, at det med Hensyn til Størrelse ikke behøves væsentligen at adskille sig fra de almindelige Celler, hvorhos man, i Betragtning af dette Locales særegne Bestemmelse samt sjeldnere og kortvarige Benyttelse, har anseet det mindre fornødent her, i Lighed med hvad der med Hensyn til de øvrige Fangelocaler er skeet, at tilføie Bestemmelse om, at dets Indretning bør tilstede stadigt Opsyn og afværge forbudt Samqvem. Da det dog maaskee kan antages, at en Bestemmelse i sidstnævnte Henseende ikke vil være overflødig, og at Benævnelsen „Capel" paa den ene Side vil være mere adæqvat, medens den paa den anden Side ikke vil afskjære Adgang til at gjøre Localet saa lidet, som iøvrigt kan bestaae med Hensigten, saa vil Departementet tillade sig at foreslaae den her omhandlede Bestemmelse saaledes affattet: „Confirmation og Meddelelse af Alterens Sacramente skal i Almindelighed foregaae i et i Fængslet værende Capel, der er saaledes indrettet til Opsyn og til Afværgelse af forbudt Samqvem, som om Beboelsescellerne i § 2 bestemt." Det bemærkes underdanigst, at Benyttelsen af Udtrykket „Capel" vil gjøre det ufornødent at tilføie Noget om dette Locales Udstyrelse for Øiemedet, samt at Ordene „i Almindelighed" her, som ved den i Udkastet benyttede Redactionsmaade, ville være nødvendige for at betegne, at det ikke er forbudt at foretage de ommeldte religieuse Handlinger i vedkommende Fanges Celle, forsaavidt Sygdom eller anden Aarsag maatte hindre hans Overførelse til det dertil bestemte særegne Locale.

ad § 13. De heri indeholdte Bestemmelser angaaende Bodsfængsels-Inspectionens ydre Organisation ere formeentlig samtlige nødvendige, ligesom de i det Hele er af den Beskaffenhed, at de alene ved Lov kunne foreskrives.

ad § 14, (paapeget i den naadigste Resolution). Denne § bestemmer Hovedpuncterne med Hensyn til Inspectionens Pligter og indre Forholde. Blandt Andet foreskrives her, at Inspectionen udfører med Hensyn til Fængslet de Forretninger, samt udøver saadan Overbefalingsret, som bestemmes ved Reglement, hvorved tillige foreskrives det Fornødne angaaende Inspectionens Forretningsorden og fastsættes Mulcter af ikke over 5 Spd., hvori dens Medlemmer forfalde ved Tilsidesættelse af de dem paahvilende Pligter. Hvad for det Første betræffer den Overbefalingsret (Myndighed til for enkelt Tilfælde eller for Rækker af Tilfælde at afgive for Bestyrelsen bindende administrative Bestemmelser), som saaledes er foreslaaet Inspectionen tillagt, da maa en saadan Ret hos denne Corporation, efter det af Commissionen i dens Indstillings tredie Afsnit, 12te Capitel, Side 560—561 Anførte, udentvivl ansees uundværlig; men, dette forudsat, vilde det efter Departementets underdanigste Formening være en væsentlig Mangel ved Loven, om denne ikke udtrykkeligen bestemte, at Inspectionen skal udøve, foruden Overtilsyn, ogsaa en Overbefalingsret, medens det dog ret vel kan overlades til de reglementariske Forskrivter at fastsætte Grændserne for denne Ret, tilligemed det nærmere Fornødne angaaende Inspectionens Forretningsførelse i det Hele. At der for Inspectionens Medlemmer bliver ved Reglement bestemt Mulcter af et moderat Beløb for Overtrædelse eller Tilsidesættelse af de dem paahvilende Pligter, — i hvilket Fald der da nødvendigen udkræves et Lovbud, der fordrer eller tillader Udfærdigelse af en saadan reglementarisk Bestemmelse, — maa Departementet fremdeles med Commissionen underdanigst antage. Det kunde maaskee synes at være en stødende og ikke tilstrækkeligen begrundet Forudsætning, at Mænd, der ved kongelig eller medborgerlig Tillid ere kaldede til at udføre et saa vigtigt Hverv, som det her omhandlede, skulde i den Grad ringeagte dette, at de kun ved Frygt for Straf kunde ventes motiverede til samvittighedsfuldt at udføre det. Det kan imidlertid ikke nægtes, at Inspectionerne, efter den Maade, hvorpaa de ere foreslaaede sammensatte, efter al Rimelighed for endeel ville komme til at bestaae af Mænd, der, hvorvel iøvrigt maaskee brave og dygtige, dog kunne mangle deels den Conduite og Takt, deels den Interesse for Sagen, som det omhandlede Hverv forudsætter. Men seer man derhos hen til, hvorledes det vil være en Nødvendighed at overdrage ikke alene den samlede Inspection men ogsaa dens enkelte Medlemmer saare vigtige Functioner og en ubetinget Ret til personlig Indblandelse i Fængslets indre Anliggender og til Communication med Fangerne (see Commissions-Indstillingens tredie Afsnit, 12te Capitel, Side 566—567), og hvorledes derfor endog kun en enkelt Forsømmelse eller en enkelt Yttring af Uklogskab og Egenraadighed fra et Medlems Side kan medføre de skadeligste Følger, saa bør det formeentlig erkjendes, at de indre Garantier ikke i alle Tilfælde ville være tilstrækkelige, men at der i fornødent Fald ogsaa bør findes en ydre. Ved Bedømmelsen af dette Punct maa det heller ikke oversees, at Inspecteurfunctionen ifølge Lovudkastet er tvungen. Det Stødende, som en Mulctbestemmelse for Inspectionens Medlemmer kunde synes at indeholde, vil ialfald ogsaa for en stor Deel bortfalde ved, at Retten til at ilægge Mulct, forsaavidt angaaer de enkelte Medlemmers Forseelser, overdrages til Inspectionen selv, — hvilket forekommer Departementet i enhver Henseende at være det Rigtigste. Man antager saaledes underdanigst, at den her omhandlede Bestemmelse ikke bør udgaae. Imidlertid maa det dog indrømmes, at medens Bestemmelsen, saaledes som den nu er affattet, gjør det til en Nødvendighed ved Reglement at fastsætte Mulcter af bestemt Beløb, navnligen 5 Spd., for Inspectionsmedlemmerne, kan det vistnok være tilstrækkeligt for Øiemedet, at Loven bemyndiger til i fornødent Fald ved Reglement at fastsætte Mulcter, og at ogsaa disses

Beløb i det Hele beroer paa reglementarisk Bestemmelse; — der vil da haves Adgang til, forinden der skrides til Benyttelse af denne Bemyndigelse, ved Erfaringen at overtyde sig om, hvorvidt Mulctbestemmelse virkelig vil være uomgængelig nødvendig, eller om maaskee det Modsatte maatte være Tilfældet. Derhos antager man ogsaa, at Henviisningen til det udfærdigende Reglement med Hensyn til Grændserne for Inspectionens Overbefalingsret og til dens Forretningsorden m. V. uden Skade kan udgaae, ligesom ogsaa Budet om Ledsagelse ved Besøg hos Qvindefangerne, — jfr. § 10. Man skulde saaledes underdanigst foreslaae den første Deel af Sen redigeret saaledes: „Inspectionen fører Overtilsyn med og udøver, inden visse Grændser, Overbefalingsret i Henseende til Fængslets Forvaltning og Fangebehandlingen; den besøger ved dens enkelte Medlemmer jevnligen Fængslet og Fangerne. For Inspectionens Medlemmer kan der fastsættes Mulcter, hvori de forfalde ved Tilsidesættelse af de dem paahvilende Pligter. De udvælge aarlig —" o. s. v. At Loven fremdeles indlader sig paa at bestemme de vigtigste Puncter med Hensyn til Inspectionens indre Organisation, er efter Departementets underdanigste Formening aldeles hensigtsmæssigt, ligesom det er harmonerende med den Anordning af andre ligeartede Materier, som hersker i de nærmest foregaaende §§ af Lovudkastet. Hvad der saaledes især antages at paakræve Opmærksomhed, er Valget af en Overinspecteur og en Secretair, hvilke saa at sige udgjøre Inspectionens Hoved og høire Haand. Ligesom man derhos, efter det i Commissionens Indstilling, tredie Affnit, 12te Capitel, Side 566 Anførte, navnligen maa ansee Secretairens Function for at være af megen Vigtighed og ikke mindre qvalificeret til at berøres i Loven, end Overinspecteurens, saaledes antager man ligeledes med Commissionen, at det i Almindelighed vil være en Betingelse for en heldig Udførelse af Inspectionens Hverv, at dens Secretair er lønnet og endog temmelig vel lønnet, hvorfor man ogsaa finder det ganske i sin Orden, at Lovudkastet har en Bestemmelse om at det paa lovlig Maade (ved Bestemmelse af Kongen, hvilken, i Tilfælde, undergaaer Storthingets Revision) skal afgjøres, hvorvidt hver Bodsfængselsinspections Secretair bør nyde Løn, og isaafald hvor stor. Ved denne sidste Bestemmelse vil det formeentlig ogsaa paa en passende Maade antydes at være Lovgiverens Villie, at Inspectionens Medlemmer forøvrigt ikke i Almindelighed bør være særskilt lønnede i denne Egenskab (jfr. Commissions-Indstillingens tredie Affnit, 12te Capitel, Side 562 o. fl.). Imidlertid vil man underdanigst foreslaae den her omhandlede Sætning redigeret paa følgende maaskee hensigtsmæssigere Maade: „I fornødent Fald bliver Bodsfængselsinspectionens Secretair at tillægge Løn." Budet i Sens Slutning om Adgang til Udskydelse af det valgte Inspectionsmedlem, der maatte have viist sig uværdig til den samme udviste Tillid, eller, som det maaskee rettere bør hedde, har viist sig uskikket til det ham overdragne Hverv, kan efter det ovenfor i Anledning af Mulcter for Inspectionens Medlemmer Anførte, formeentlig endnu mindre end Bestemmelsen om saadanne Mulcter undværes, og vil derhos ikke uden ved Lov kunne afgives.

ad §§ 15—17. At der for Selskaber, der gjøre sig det til Formaal at antage sig løsladte Fanger, og ved hvis Organisationsmaade og Love vedkommende Auctoriteter Intet finde at erindre, bør være lovbestemt Adgang til, saavidt Selskabernes Øiemed kræver det, at sætte sig i Forbindelse med Fangerne før Løsladelsen, kan efter Departementets Anskuelse neppe betvivles, og man formener saaledes underdanigst, at der i Realiteten ikke kan være Anledning til nogen Bemærkning ved den herom i § 15 optagne Bestemmelse. De i §§ 16 og 17 indeholdte Bud om, at Kongen bestemmer, hvem der i Almindelighed eller for enkelt Gang skal have Adgang til at besøge Fangerne, og udfærdiger eller lade udfærdige de fornødne Reglementer og Instructioner m. V., samt at det nærmere bliver ved Lov at bestemme, fra hvilken Tid Bodsfængslerne skulle tages i Brug, og i hvilke Tilfælde og i hvilke Tidsrum Bodsfængselsstraffen skal anvendes for Forbrydelser, kunne formeentlig heller ikke savnes i Loven. Iøvrigt troer Departementet for §§ 15 og 16 underdanigst at burde foreslaae følgende forandrede Redaction, der deels ansees hensigtsmæssigere, deels uden Skade vil medføre nogen Forkortning:

§ 15. „Forsaavidt der skulde danne sig noget Selskab, der har til Formaal at antage sig løsladte Fanger, kan der af Kongen meddeles samme Ret til ved et hertil, med Samtykke af Fængslets Bestyrelse, udvalgt Medlem af Selskabet at besøge hver Fange i Løbet af 3 Maaneder før hans Løsladelse. Hvilke af Rigets Embedsmænd og hvilke Andre, enten i Almindelighed eller for enkelt Gang, skulle have Adgang til at besøge Fangerne bestemmer Kongen."

§ 16. „De nærmere Bestemmelser angaaende Fængslernes Bestyrelse, Fangebehandlingen og iøvrigt, som ere nødvendige til Udførelsen af de i denne Lov fremsatte almindelige Regler, saavelsom de for Fængslernes Embedsmænd og Betjente —" o. s. v., som sidste Deel af § 16 i det forhen fremlagte Udkast.

Naar Departementet saaledes, efter Sagens gjentagne og nøiagtige Overveielse, i Underdanighed erklærer sig af den Mening, at det under 17de November f. A. fremlagte Lovudkast ikke bør lide væsentligere Afkortelser og Forandringer, end ovenfor berørt, saa overseer man derved ingenlunde den i den Kongelige Resolution af 29de Januar sidstleden antydede Betænkelighed, som møder ved at give Loven om Bodfængsel den foreslaaede Grad af Udførlighed, nemlig at denne Udførlighed kan bevirke, at det saameget lettere og snarere vil findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, at lade Loven undergaae partielle Forandringer ved ny Lov. Man finder imidlertid, at denne Betænkelighed bør vige for de efter Departementets Skjøn vigtigere og mere bydende Hensyn, som ere berørte især i den første Deel af nærværende underdanigste Foredrag. Seer man derhos hen til, hvorledes især i de seneste Aar flere udmærkede Mænds vedholdende Granskninger og de ved et ikke lidet Antal fortrinligt bestyrede Philadelphiafængsler med Held anstillede

Forsøg — Granskninger og Forsøg, hvis Resultater under nærværende Sags Behandling omhyggeligen ere benyttede — allerede have bragt Ideerne om dette Emne til en temmelig høi Grad af Eenhed og Fasthed, saa kan Departementet ikke finde overveiende Sandsynlighed for, at de nu underdanigst foreslaaede Bestemmelser ved fremtidigen vundne nye Erfaringer snart ville paakræves forandrede. Men om der end maatte findes Anledning til at formode, at saadant kan blive Tilfældet, saa bør dog formeentlig denne Ulempe taales her, som i saamange andre Anliggender, hvor man er nødsaget til at affatte de fornødne Lovbud efter de Grundsætninger, som for Tiden erkjendes som de rigtige, uanseet at det lader sig forudsee, at en høiere Ideernes Udvikling, en større Erfaring om og Indsigt i Gjenstandens Væsen tidligere eller sildigere vil for nogen Deel kunne rokke disse Grundsætninger.

I Henhold til det Foranførte, der af Statsraadets øvrige Medlemmer i det Væsentlige tiltrædes, indstilles underdanigst:

"At det naadigst maatte behage Deres Majestæt at bifalde og med høieste Underskrift at forsyne det her vedlagte Udkast til en naadigst Proposition til 10de ordentlige Storthing om Udfærdigelse af en Lov om Bodsfængsel."

⁂ ⁂ ⁂

Under 30te Marts 1842 har det naadigst behaget Hans Majestæt Kongen at bifalde ovenstaaende Indstilling og med Sin høie Underskrift at forsyne følgende naadigste Proposition til en Lov om Bodsfængsel.

Vi Carl Johan, af Guds Naade Konge til Sverige og Norge, de Gothers og Venders;

Gjøre vitterligt: Foranlediget ved derom fra 4de overordentlige Storthing fremsat Anmodning, har Hans Majestæt ladet det blive Gjenstand for nærmere Undersøgelse, hvorvidt Strafanstalter ogsaa for de grovere Forbrydere hensigtsmæssigen kunde anlægges udenfor Fæstningerne, hvor de i saa Fald burde anlægges, og hvorledes de burde indrettes, for at lette og fuldstændiggjøre Bevogtningen, samt paa en mere tilfredsstillende Maade at opnaae det Øiemed at forbedre Fangerne og gjengive dem til Samfundet i en saadan Tilstand, at der kan haves Sandsynlighed for, at de ikke ville falde tilbage til Forbrydelser, m. V.

Disse Undersøgelser have imidlertid ledet til det Resultat, at saavel Tugthusene som Slaverierne maae ansees aldeles uskikkede til at opfylde deres Øiemed som Strafanstalter, at en gjennemgribende Reform i det hele Strafanstaltsvæsen er aldeles nødvendig, samt at denne med Held kun kan iverksættes ved Opførelsen af nye efter det saakaldte Philadelphiske Systems Grundsætninger indrettede Fængsler.

Vel vil der med en saadan Reform være forbundne saare betydelige Omkostninger, men ligesom Hans Majestæt antager, at deres Udredelse ikke vil overstige Nationens Evner, saaledes nærer Høistsamme den Overbeviisning, at Reformen, foruden dens øvrige vigtigere Følger, selv i oeconomisk Henseende vil lede til de heldigste Resultater. Ligesom Hans Majestæt derfor vil foreslaae for Storthinget at bevilge de fornødne Summer til Opførelse af et Bodsfængsel ved Christiania, saaledes skulde Høiistsamme, der antager, at Reformen bør grunde sig paa Lov, ved at lade følge Gjenparter af Regjeringens i Anledning af Sagen under 17de November forrige Aar og 16de Marts dette Aar afgivne underdanigste Indstillinger med tilhørende Bilage, herved indbyde Norges Riges Storthing til at fatte Beslutning til "en Lov om Bodsfængsel", i Overeensstemmelse med hosfølgende Udkast.

Hans Majestæt forbliver Norges Riges Storthing med al Kongelig Yndest og Naade velbevaagen.

Udkast

til Lov om Bodsfængsel.

---

§ 1.

I Stedet for Hensættelse til Fæstnings- eller Tugthuusarbeide, samt for med disse Straffe forenet Kagstrygning eller Æreløshed, skal fra saadan Tid, som nærmere ved Lov bestemmes (§ 17), træde Indsættelse i Bodsfængsel, i hvilket hver Fange holdes i Eenrum i en Celle, hvor han beskjæftiges med Arbeide, undervises, tilsees og iøvrigt behandles saaledes, som i det Følgende foreskrives.

§ 2.

Cellerne skulle være saaledes indrettede, at de deri indsatte Fanger ikke kunne see eller sees af og heller ikke, naar behørigt Opsyn føres, ved Tale eller andre Lydtegn eller paa anden Maade komme i Forbindelse med Medfanger eller Andre, med hvem Samqvem er dem forbudt, men at der er Adgang for de Opsynførende til udenfra at iagttage Fangerne, uden at disse kunne bemærke det. Hver Celle skal være af ikke under 700 og ikke over 1000 Cubikfods Indhold, forsynet med Seng og andet nødvendigt Bohave af simpel Beskaffenhed, og forøvrigt saaledes udstyret, at Fangen uden Skade for sin Helbred sammesteds stadigen kan opholde sig og forrette alle naturlige Fornødenheder. Cellerne saavelsom deres Bohave og Indretninger skulle, saavidt muligt, være lige for alle Fanger.

§ 3.

Ingen Fange maa, Nødsfald fraregnet, komme udenfor sin Celle, undtagen i de Tilfælde, som omhandles i efterfølgende §§ **4, 8, 11** og **12.** Naar en Fange føres fra eller til sin Celle, skal han hindres fra at see de Personer og Gjenstande, som maatte befinde sig paa hans Vei; paa de Steder i Fængslet, hvorhen han føres, skal han holdes i Eenrum ligesom i Cellen. Samqvem og Meddelelse af ethvert Slags mellem Fangerne indbyrdes er forbudt. Mellem Fangerne og andre Personer maa Samqvem ei tilstedes udenfor hvad der ved denne Lov eller ved anden, overeensstemmende med samme, afgiven Bestemmelse, fastsættes. Meddelelse ved Brev eller Budskab eller paa anden Maade mellem Fangerne og Personer, med hvem Samqvem er dem forbudt, maa kun undtagelsesviis finde Sted. Fangerne belægges ikke med Jern eller andet lignende Tvangsredskab, medmindre saadant i enkelt Tilfælde for Sikkerhedens Skyld agtes fornødent.

§ 4.

Saa ofte og for saa lang Tid ad Gangen, som hver Fanges Helbredstilstand maatte fordre det, føres han ud til en under aaben Himmel værende Bevægelsesplads, hvor han, ligesom i Cellen, kan iagttages af de Opsynførende, men er forhindret fra at see eller sees af eller paa anden Maade at komme i Forbindelse med Medfanger eller Andre, med hvem Samqvem er ham forbudt. Ligeledes føres hver Fange, saa ofte det for hans Sundhed findes fornødent, til Badekammer for der at bade sig. Badekammerne skulle være saaledes indrettede til Opsyn og til Afværgelse af forbudt Samqvem, som om Beboelsescellerne i § **2** er bestemt.

§ 5.

Naar en Fange er indkommen i Bodsfængslet, lades han i een eller flere Dage i fuldkommen Eensomhed, kun afbrudt ved nødvendige Besøg af Opsynsbetjent og Læge, og i samme eller efter Omstændighederne i en længere Tid tillige uden al Sysselsættelse.

§ 6.

Enhver Fange, hvis Legemes- eller Helbredsbeskaffenhed ikke derfor lægger Hindring i Veien, skal beskjæftiges med et Haandverk eller andet lignende Arbeide, hvori han i fornødent Fald skal oplæres ved en Fængselsbetjent eller en anden dertil antagen Person. Betaling for Arbeidet eller Andeel i den ved samme muligen erhvervede Pengefordeel tilfalder ikke Fangen. Derimod kan der ved hans Løsladelse tilstaaes ham en efter hans Trang afpasset Pengeunderstøttelse foruden de fornødne Klædningsstykker.

§ 7.

Der skal tildeles Fangerne sund og tilstrækkelig, men grov og simpel Kost, ikke bedre eller rigeligere paa Søn- og Helligdage eller ved andre særegne Leiligheder, end i Almindelighed; ingen spirituøs eller gjæret Drik maa tilstaaes dem. Ligeledes leveres Fangerne beqvemme og tilstrækkelige, men simple Beklædningsstykker, der ikke have noget Afstikkende i Farve eller Snit. For alle friske Fanger af samme Kjøn skal Bespiisningen og Beklædningen være saavidt muligt lige, dog saaledes, at de Afvigelser, som med Hensyn til Fanger af ung Alder skjønnes nødvendige eller hensigtsmæssige, kunne finde Sted, samt at Tillæg af Beklædningsstykker kan af Bestyrelsen tilstaaes de Fanger, hvis Helbredsforfatning gjør saadant nødvendigt. Ingen Fange maa til sin Benyttelse i Fængslet have eller modtage Fødemidler, Beklædningsstykker eller anden Gjenstand udenfor hvad der af Anstalten leveres ham.

§ 8.

Naar en Fange viser Gjenstridighed, vedvarende Dovenskab eller Vrangvillighed i Arbeide, rømmer eller gjør Forsøg paa at rømme, sætter sig eller søger at sætte sig i Forbindelse med Medfange eller anden Person, med hvem Samqvem er ham forbudt, eller paa anden Maade forseer sig mod de for Fængslet gjældende Bestemmelser, kan han revses ved for nogen Tid enten **a.** at lide Indskrænkning i den reglementerede Kost, eller **b.** at berøves Adgang til Beskjæftigelse, eller **c.** samtidigen at underkastes foranførte Savn, eller **d.** at hensættes, uden Adgang til Beskjæftigelse, og enten paa almindelig eller indskrænket Kost, i lys eller mørk Correctionscelle. Correctionscellerne, der bør ligge afsides fra Beboelsescellerne, skulle være af ikke under **600** og ikke over **700** Cubikfods Indhold, men forøvrigt saaledes indrettede til Opsyn samt til Afværgelse af forbudt Samqvem og af Skade for Fangernes Helbred, som om Beboelsescellerne i § **2** bestemt. Belønning for godt Forhold skal ikke finde Sted.

§ 9.

Bestyreren af og den øverste Embedsmand ved Bodsfængslet er en af Kongen beskikket Director. Foruden ham og de i §§ **10** og **11** nævnte Embedsmænd ansættes ved Fængslet de fornødne Officianter og Betjente. Det paaligger Directeren jevnligen at besøge Fangerne samt at bære Omsorg for deres legemlige og aandelige Vel, og især i Forening med Fængslets Præst eller Præster stadigen at stræbe at virke til deres moralske Forbedring. Kun dem af Fængslets Officianter og Betjente, hvem der er overdraget nogen Myndighed med Hensyn til Fangebehandlingen eller nogen Forretning hos Fangerne, henhørende til Underviisning, Pleie, Opsyn eller Oppasning, maa Samqvem med Fangerne tilstedes. Fængslets Betjente saavelsom de i §§ **6** og **12** omhandlede Lærere maae ikke udenfor Nødvendighed indlade sig i Samtale med Fangerne. Ret til at ilægge Fangerne de i § **8** omhandlede Revselser tilkommer alene Directoren.

§ 10.

Er Fængslet ikkun bestemt for Qvindefanger, skulle de af dets Officianter og Betjente, hvem Samqvem med Fangerne tilstedes, være af Qvindekjønnet. Alene Fængslets Præst eller Præster maae i saa Fald besøge Fangerne i Eenrum, men Andre af Mandkjønnet kun under Ledsagelse af Mand eller Qvinde, hvem Samqvem med Fangerne er tilstedet. Er Fængslet bestemt baade for Mands- og Qvindefanger, skal hvert Kjøn optage en særskilt og saavidt muligt strengt afsondret Deel af samme. Det ovenfor i denne § Foreskrevne gjælder i saa Fald for den til Qvindefangers Optagelse bestemte Deel af Fængslet.

§ 11.

Det nærmere Tilsyn med Sundhedsvæsenet blandt Fangerne saavelsom Sygepleien besørges af en ved Bodsfængslet af Kongen beskikket Læge, hvem det paaligger jevnligen at undersøge hver Fanges Helbred og tilsee de syge Fanger. I Sygdomstilfælde behandles hver Fange i sin Celle; dog kan han i fornødent Fald indlægges i en afsides fra Beboelsescellerne beliggende Sygecelle, saaledes indrettet til Opsyn samt til Afværgelse af forbudt Samqvem og af Skade for Fangens Helbred, som om hine Celler i § 2 bestemt.

§ 12.

Den nærmere Omsorg for Fangernes aandelige Vel paahviler en ved Bodsfængslet af Kongen beskikket Præst, der besørger eller leder deres Underviisning, forbereder de uconfirmerede Fanger til Confirmation og confirmerer dem, og iøvrigt udfører de forefaldende præstelige Forretninger for Fangerne. Det er Præstens Pligt jevnligen at besøge Fangerne, for ved Samtaler, hvorunder han søger at vinde deres Fortrolighed, ved moralsk og religiøs Belærelse, ved Trøst og Formaning at søge at fremme deres moralske Forbedring. Om fornødent gjøres, bistaaes Præsten i disse Pligters Udførelse af en eller flere ved Fængslet af Kongen beskikkede Hjælpepræster eller Capellaner. Alle Fanger, som findes at tiltrænge saadant, skulle undervises i Læsning, Religion og Bibelhistorie; forsaavidt det findes hensigtsmæssigt, undervises de tillige i Skrivning og Regning. Til at udføre denne Underviisning eller til deri at bistaae Fængslets Præst eller Præster ansættes ved samme det fornødne Antal Lærere. Gudstjeneste eller Underviisning for flere Fanger i Fællesskab maa ikke finde Sted. Confirmation og Meddelelse af Alterens Sacramente skal i Almindelighed foregaae i et i Fængslet værende Capel, der er saaledes indrettet til Opsyn og til Forebyggelse af forbudt Samqvem, som om Beboelsescellerne i § 2 bestemt. Passende Bøger af moralsk og religiøst Indhold skulle leveres hver Fange, som kan læse.

§ 13.

Ved hvert Bodsfængsel skal der være en Inspection, bestaaende af saa mange Medlemmer, som Kongen bestemmer, dog ei under 3 og ei over 12. Medlemmerne skulle deels være Embedsmænd, som ikke ere bosatte over ¼ Miil fra Bodsfængslet, og som Kongen forordner, efter forud af ham tagen Bestemmelse om, med hvilke herefter ledigblivende Embeder Forpligtelsen til at overtage dette Hverv skal i paakommende Tilfælde være forbunden, deels Indvaanere af den Bye, i eller ved hvilken Bodsfængsel ligger, der ere i Besiddelse af de i Grundlovens § 50 bestemte Egenskaber, og som dertil udkaares for 3 Aar af Stedets Magistrat og Formænd, saaledes at omtrent ⅓ af dem aarlig fratræder og igjen erstattes ved nyt Valg. Regjeringens Medlemmer, Høiesterets ordentlige Medlemmer, de Embedsmænd, som det efter Embeds Medfør paaligger, naar de dertil af Kongen forordnes, at tiltræde Inspectionen, de ved Bodsfængsel Ansatte, Stedets Formænd og de, der ifølge Lovgivningen ere fritagne for offentlige personelle Onera, kunne ikke vælges, men forøvrigt ere de Valgte, uden Hensyn til dem forud paahvilende Embede eller Ombud, pligtige til at modtage Bestillingen, som de dog, i Tilfælde af Gjenvalg efter Udløbet af deres Bestillingstid, kunne undslaae sig for i et med denne lige Tidsrum. De Modificationer eller nærmere Bestemmelser med Hensyn til Valgmaaden, som maatte gjøres fornødne, foreskrives af Kongen.

§ 14.

Inspectionen fører Overtilsyn med og udøver inden visse Grændser Overbefalingsret i Henseende til Bodsfængslets Forvaltning og Fangebehandlingen; den besøger ved dens enkelte Medlemmer jevnligen Fængslet og Fangerne. For Inspectionens Medlemmer kan der fastsættes Mulcter, hvori de forfalde ved Tilsidesættelse af de dem paahvilende Pligter. De udvælge aarlig mellem sig en Formand eller Overinspecteur, hvilket Valgs Gyldighed beroer paa, om det af Kongen stadfæstes. I Tilfælde af Gjenvalg er Vedkommende forpligtet til i 3 paa hverandre følgende Aar, om han saalænge vedbliver at være Medlem af Inspectionen, at forrette som Overinspecteur, men efter Forløbet af denne Tid kan han i ligesaa mange Aar derfor undslaae sig. Ligesaa udvælge Inspectionens Medlemmer aarlig en Secretair, enten blandt Inspecteurerne, i hvilket Tilfælde den Valgte har samme Forpligtelse og Rettighed med Hensyn til Gjenvalg, som Overinspecteuren, eller udenfor Inspectionen, forsaavidt Nogen, der ikke er Medlem af samme, maatte ville overtage saadan Bestilling. I fornødent Fald bliver Bodsfængselsinspectionens Secretair at tillægge Løn. Saafremt noget ved Valg af Stedets Magistrat og Formænd udkaaret Inspectionsmedlem maatte vise sig uskikket til det ham overdragne Hverv, kan han af Inspectionen ved dennes Beslutning udskydes, hvilken Beslutning dog af det paagjældende Medlem kan paaankes til endelig Afgjørelse af Magistraten og Formændene.

§ 15.

Forsaavidt der skulde danne sig noget Selskab, der har til Formaal at antage sig løsladte Fanger, kan der af Kongen meddeles samme Ret til ved et hertil, med Samtykke af Fængslets Bestyrelse, udvalgt Medlem af Selskabet at besøge hver Fange i Løbet af 3 Maaneder før hans Løsladelse. Hvilke af Rigets Embedsmænd og hvilke Andre, enten i Almindelighed eller for enkelt Gang, skulle have Adgang til at besøge Fangerne, bestemmer Kongen.

§ 16.

De nærmere Bestemmelser angaaende Fængslernes Bestyrelse, Fangebehandlingen og iøvrigt, som ere nødvendige til Udførelsen af de i denne Lov fremsatte almindelige Regler saavelsom de for Fængslernes Embedsmænd, Officianter og Betjente samt for Fængselsinspectionerne fornødne Reglementer og Instructioner udfærdiges af Kongen eller den Autoritet, som han dertil forordner.

§ 17.

Naar Bodsfængslernes Istandbringelse her i Riget i fornøden Grad er fremadskreden, skal det ved Lov bestemmes, fra hvilken Tid Afbenyttelsen af de nye Strafindretninger skal begynde, samt nærmere foreskrives, i hvilke Tilfælde og i hvilke Tidsrum Bodsfængselsstraffen skal anvendes for Forbrydelser.